

Diputació
Barcelona

La participació ciutadana digital a la província de Barcelona

Anàlisi de la implementació i ús municipal de les plataformes digitals de participació

Col·lecció **Eines**
Sèrie Administració Local **7**

En els darrers anys, l'Administració pública ha experimentat una acceleració en la digitalització dels processos, que també ha afectat l'àmbit de la participació ciutadana. S'ha estès l'ús de plataformes digitals per gestionar espais i processos participatius per part dels ens locals. Però, disposar d'una plataforma d'aquest tipus és sinònim de més activitat participativa al municipi? L'èxit en la implementació d'aquesta eina determina la solidesa de la política de participació municipal? Quin tipus d'actuacions participatives són les més desenvolupades en les plataformes?

Aquest estudi analitza la tipologia de pràctiques participatives que es desenvolupen a través de les plataformes digitals de participació existents a la província de Barcelona (basades en el programari Decidim). Mitjançant aquest estudi s'ha volgut conèixer l'evolució, extensió i intensitat dels processos participatius que s'hi implementen; identificar els factors contextuals que faciliten o dificulten aquesta implementació, i crear indicadors sobre la participació digital a escala municipal relacionats amb aspectes com el nivell d'informació, deliberació, decisió, transparència i traçabilitat vinculat a les plataformes.

La participació ciutadana digital a la província de Barcelona

Diputació
Barcelona

participa
311

Sèrie Administració Local 7

La participació ciutadana digital a la província de Barcelona

Anàlisi de la implementació i ús municipal de les plataformes digitals de participació

Autoria

Marc Martí-Costa (Dir.)

Cecilia Isabel Conde López

Equip d'investigació de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB)

Direcció tècnica

Carola Castellà Josa

Isabella Martínez Morales

Gerard Martínez Garcia

Servei d'Agenda 2030 i Participació

Àrea de Presidència

Diputació de Barcelona

1a edició

abril de 2022

© de l'edició

Diputació de Barcelona

© dels textos

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB)

Producció i edició

Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional
de la Diputació de Barcelona

Composició

Fotocomposició gama, sl

Índex

	Presentació	7
1.	Introducció	9
2.	Objectius i metodologia	11
3.	La participació digital a la província de Barcelona	13
3.1.	Les plataformes i la política municipal de participació	16
4.	Desplegament de les plataformes digitals de participació	21
4.1.	Evolució del desplegament de les plataformes	21
4.2.	Factors explicatius del desplegament de les plataformes	23
5.	Anàlisi de les plataformes digitals de participació	28
5.1.	Quines són les característiques de les plataformes de participació?	28
5.2.	Quin ús se'n fa, de les plataformes?	31
5.3.	Què expliquen l'activitat i el nombre d'usuaris i usuàries	41
5.4.	Quin és el grau d'usabilitat de les plataformes?	47
5.5.	La transparència de les dades a les plataformes	49
6.	Conclusions	52
7.	Bibliografia	57
8.	Annexos	59
	Índex de gràfics, mapes i taules	65

Presentació

L'ús de les tecnologies i eines digitals ha obert noves oportunitats a la participació ciutadana de caràcter institucional en l'àmbit local. Incorporar aquestes tecnologies suposa un repte per als ens locals, perquè els situen en un nou escenari, amb una nova posició en relació amb la ciutadania.

Les eines digitals, com les plataformes de participació, són una oportunitat per millorar aspectes com la transparència i la traçabilitat de l'acció política, i poden arribar a convertir-se en un bon mecanisme per al retiment de comptes. Així mateix, possibiliten, en l'àmbit intern municipal, una millor gestió de la informació i una aproximació més transversal a les problemàtiques del territori.

Des de l'any 2018, la Diputació de Barcelona ofereix el recurs Plataforma Participa311, amb l'objectiu de fomentar l'ús d'Internet, les xarxes socials i les eines digitals com a mitjans per crear noves lògiques i espais de participació entre l'Administració local i la ciutadania.

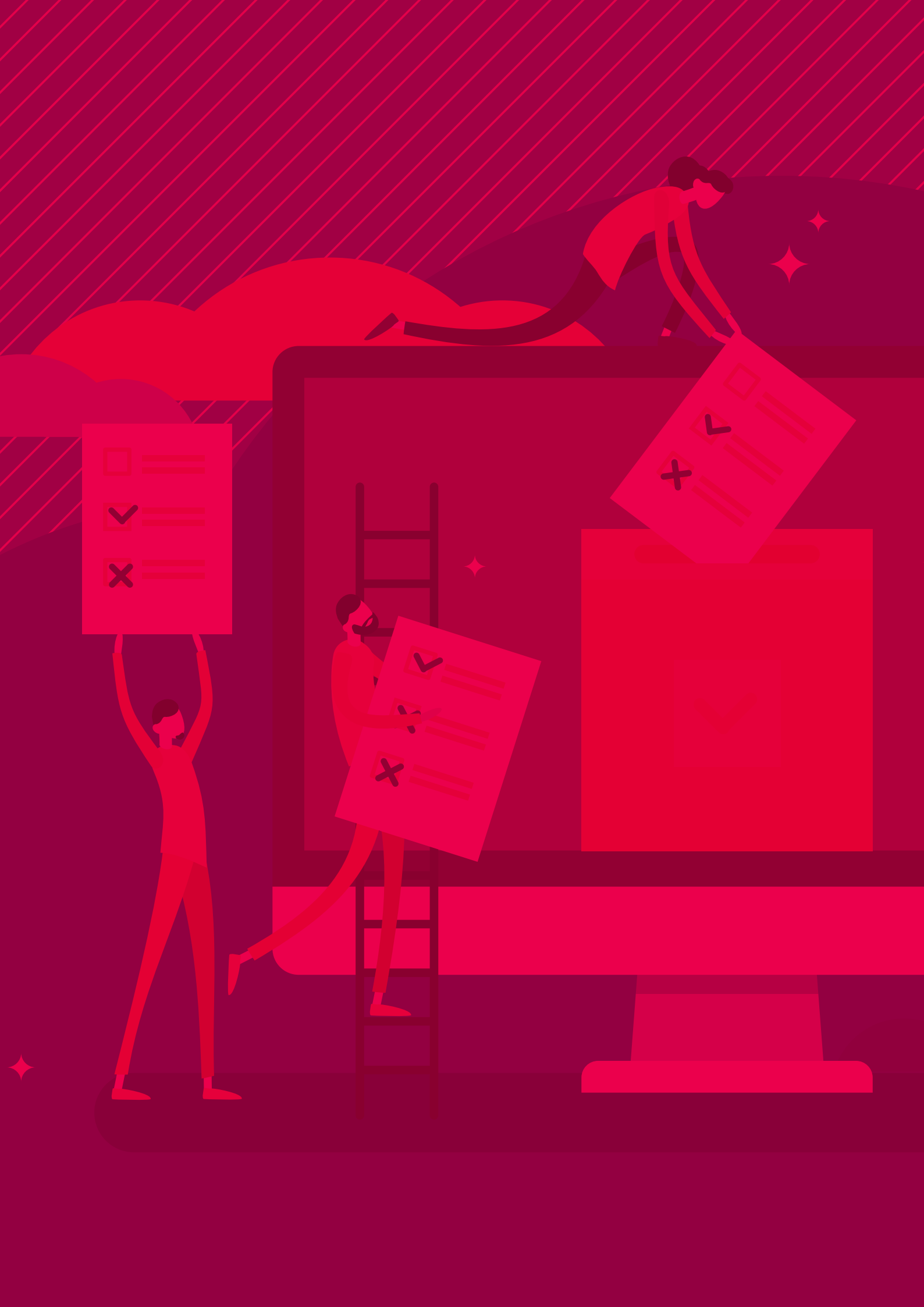
En el transcurs d'aquests quatre anys, més de 130 ens locals de la província de Barcelona s'han sumat al projecte i disposen actualment de plataformes digitals de participació. Després d'aquest període d'implementació, i amb la voluntat de millora contínua de les eines de suport que oferim al món local, us presentem l'estudi *La participació ciutadana digital a la província de Barcelona*, que analitza l'evolució de les diferents plataformes i la tipologia de pràctiques participatives que s'hi desenvolupen.

Els resultats d'aquest estudi ens permetran continuar treballant des del Servei d'Agenda 2030 i Participació per contribuir, en primer lloc, a promoure l'ús de les tecnologies digitals per tal de tenir unes administracions públiques locals més eficaçes, eficients i transparents. En segon lloc, contribuiran a fomentar les pràctiques participatives institucionals que permetin implicar la ciutadania, a través d'aquestes tecnologies, en la definició de polítiques públiques mitjançant l'ús d'eines digitals que generin nous espais d'escolta i opinió, deliberació, proposta, coproducció i decisió. En tercer lloc, els resultats ens permetran promoure iniciatives de participació en línia inclusives que tinguin en compte possibles esclatxes digitals. I finalment, permetran impulsar espais de participació híbrids, que combinin la participació en línia amb la presencial.

Així doncs, amb aquesta publicació esperem contribuir al debat i la reflexió per millorar la nostra qualitat democràtica.

Núria Parlon i Gil

*Vicepresidenta quarta i diputada per a les
Polítiques de Participació, Agenda 2030 i ODS*

1. Introducció

En un context global caracteritzat per la crisi de legitimitat de les democràcies representatives tradicionals, així com per l'ascens dels populismes i moviments antidemocràtics, els processos de participació política digital són cada vegada més importants. En aquest sentit, la democràcia híbrida, sovint de caràcter digital, que combina aspectes de democràcia representativa, participativa i deliberativa és especialment adequada per combatre aquesta crisi política (Sørensen i Torfing, 2019).

De tota manera, l'augment de la participació digital de caràcter polític pot ser, simultàniament, una possible solució per millorar els processos democràtics i també una potencial font de polarització política. D'una banda, hi comença a haver literatura –encara incipient– que posa en relleu que la democràcia digital pot tenir impactes positius en els processos de deliberació i vinculació política (Borge, Balcells i Padró-Solanet, 2019). D'altra banda, múltiples estudis acadèmics han analitzat de quina manera l'exposició selectiva als mitjans de comunicació digitals (és a dir, la tendència a afavorir la informació que reforça les creences preexistents) impacta negativament en la vinculació cívica, la participació democràtica, el pluralisme polític i la polarització ideològica (Stroud, 2010).

Per fer front a aquests nous reptes, les administracions públiques han dut a terme una sèrie d'accions amb les quals fomentar la participació digital de caràcter institucional. En destaquen les impulsades pel Servei d'Agenda 2030 i Participació de la Diputació de Barcelona (DIBA). Entre els serveis que ofereix el Servei de Participació amb l'objectiu de fomentar l'ús d'Internet (i les xarxes socials) com a mitjà per crear lògiques de participació entre l'administració local i la ciutadania a través de nous espais, sobresurt la prestació continuada als ens locals per impulsar la Plataforma Participa311 (Decidim) de participació ciutadana. En el marc d'aquest recurs s'ofereix la instal·lació, l'allotjament i el manteniment de la plataforma en línia, així com l'assessorament, la formació i el treball en xarxa per a la seva implementació.

Decidim és una de les plataformes de participació digital més importants en el nostre context (Aragón *et al.*, 2017; Barandiaran *et al.*, 2017; Borge i Santamarina, 2016; Peña-López, 2017, 2019). Desenvolupada al laboratori d'Innovació democràtica de l'ajuntament de Barcelona l'any 2015, Decidim és una infraestructura digital pública, oberta i lliure per a la democràcia participativa, que ja ha estat utilitzada en més de 70 organitzacions: municipis (p. ex., Barcelona, Hèlsinki, Pamplona), governs regionals (p. ex., Generalitat de Catalunya, Junta de Castilla la Mancha), governs nacionals (p. ex., Bèlgica) o organitzacions no governamentals (p. ex., Commission Nationale du Débat Public de França) (*Llibre blanc* de Decidim). Segons el Panel de Polítiques de Participació de la Fundació Pi i Sunyer, l'any 2019 el 40 % dels municipis de més de 10.000 habitants de Catalunya utilitzaven una plataforma que permet

gestionar diferents mecanismes. Entre aquestes plataformes, la més àmpliament utilitzada (en un 75 % de casos) era Decidim.

L'estructura de Decidim consta de diferents espais (iniciatives, processos, òrgans, consultes) que es relacionen a través de múltiples components (trobades, propostes, enquestes, seguiment, votacions, comentaris), amb dos grans tipus d'actors: d'una banda, administradors i col·laboradors i, d'una altra, participants (visitants, registrats, verificats) (Barandiaran *et al.*, 2017). Decidim té un gran potencial per fer augmentar la qualitat i la profunditat deliberativa dels processos democràtics (Borge *et al.*, 2019) i posar en marxa un cercle virtuós de deliberació, transparència, rendició de comptes i pluralisme ideològic (Peña-López, 2017, 2019).

Les fonts habitualment utilitzades per conèixer la participació digital són limitades: per exemple, el Panel de Polítiques Públiques Locals de Participació 2020 de la Fundació Carles Pi i Sunyer recull informació dels municipis de més de 10.000 habitants per saber si s'utilitza alguna plataforma, quina i els components més habituals. És per això que cal una anàlisi sistemàtica de les plataformes actualment existents per poder tenir un coneixement més precís de l'evolució, extensió i intensitat (qualitat, profunditat) dels processos participatius digitals. En aquest sentit, i tal com posarem en relleu a continuació, un dels grans valors afegits del projecte és donar valor i un ús més sistemàtic (en forma d'indicadors) a les fonts de dades existents sobre les plataformes de participació ciutadana. I, en segon lloc, evidenciar les desiguals capacitats i necessitats municipals a l'hora d'implementar processos participatius a través d'aquest tipus de plataformes. Amb tot, es pretén aportar coneixement per la millora de la política de la Diputació de Barcelona que té per objectiu donar suport als municipis en l'ús d'aquesta eina digital.

2. Objectius i metodologia

L'objectiu general de la recerca ha estat analitzar la participació ciutadana digital a la província de Barcelona a partir de les plataformes de participació i des d'un punt de vista evolutiu i comparatiu, i entendre'n els factors explicatius. Els objectius específics han estat els següents:

1. Descriure els processos d'implementació de les plataformes digitals de participació política, com Decidim, impulsats per la DIBA o pels ajuntaments, a la província de Barcelona.
2. Explicar els factors contextuals (característiques dels ajuntaments, del territori, de la població o de l'àmbit participatiu) que faciliten o dificulten aquesta implementació territorial.

Per això, en primer lloc es va fer una revisió bibliogràfica de la literatura acadèmica i documents de l'Administració relativa a la participació digital i els reptes que duu associats. Paral·lelament, es va analitzar la documentació tècnica sobre el funcionament de les plataformes, i es va fer una entrevista semiestructurada amb l'equip tècnic responsable de Colectic, el projecte cooperatiu d'assessorament i formació en l'ús de la plataforma de participació digital Decidim, per explorar les funcionalitats i potencialitats de les plataformes, i també amb l'equip tècnic de la Diputació de Barcelona.

A partir d'aquestes primeres passes, es va elaborar una base de dades per poder assolir els objectius descrits anteriorment, que bevia de diferents fonts. En concret:

- ▶ Dades secundàries com ara:
  - Indicadors del Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona, SIMBA-l'IERMB, que recull periòdicament indicadors de diferents àmbits (demografia, cohesió social, habitatge, economia, entre d'altres) dels municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
  - Resultats del Panel de Polítiques Públiques Locals de la Fundació Pi i Sunyer, que recull de manera periòdica informació rellevant, actualitzada i comparable per al seguiment de les polítiques locals dels ajuntaments de Catalunya de més de 10.000 habitants, exceptuant l'ajuntament de Barcelona.
  - Resultats de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer, com a instrument per a la recopilació sistemàtica d'informació dels govern locals, dels municipis catalans de més de 500 habitants.
  - Registre dels projectes de participació finançats per la DIBA, que s'han utilitzat com un indicador proxy sobre l'interès dels municipis en la participació.

- Resultats de l'enquesta «Diagnosi de les Plataformes Participa311» realitzada per la DIBA als municipis que tenen plataforma amb concessió de la DIBA, amb l'objectiu de recollir informació sobre l'estat de les plataformes i la valoració de la seva gestió.
  - Registre dels pressupostos de les administracions públiques locals (municipis) en el portal de Transparència Catalunya, gestionat per la Generalitat de Catalunya.
- Informació de Colectic sobre l'estat de les plataformes de participació creades, i els informes sobre la prestació de servei als ajuntaments que tenen plataformes digitals de participació política impulsades per la DIBA.
- Observació sistemàtica de les plataformes digitals dels municipis per definir i categoritzar les dimensions i variables de la base de dades (veure Annexos). Les plataformes obertes al públic s'han observat en el moment de fer la recollida de dades entre octubre i novembre de 2021¹.

La recollida de dades es va fer en una taula en què les files representaven els casos (els municipis de la província de Barcelona), i les columnes les variables. Addicionalment, es va elaborar una altra taula les files de la qual representaven els espais de participació (òrgans, procés), i les columnes les variables. En total, l'estudi inclou 314 entitats locals, incloent els 310 municipis de la Diputació de Barcelona (exclosa la ciutat de Barcelona), tres entitats municipals descentralitzades (EMD Bellaterra, EMD Sant Miquel de Balenyà i EMD Valldoreix), així com un Consell Comarcal (el Consell Comarcal del Berguedà).

En aquesta fase es va dur a terme una explotació de les bases de dades, per fer una anàlisi evolutiva de les plataformes, una anàlisi descriptiva de la caracterització d'aquestes i una anàlisi explicativa del seu desplegament.

Finalment, es va reunir un grup focal amb 9 representants municipals que utilitzen tant la plataforma Participa311 com d'altres (veure Annexos) per explorar i recollir, especialment, els factors contextuais (característiques dels ajuntaments, del territori, de la població o de l'àmbit participatiu) que faciliten o dificulten la implementació de (o la manca de) les plataformes en el territori. En definitiva, per completar i complementar els aspectes qualitius i valoratius de l'estudi.

---

1. Aquesta investigació s'ha fet per fases, una de les quals, l'observació de les plataformes digitals de participació, es va dur a terme en el període de 8 setmanes comprès entre octubre de 2021 i finals de novembre de 2021.

3. La participació digital a la província de Barcelona

Per analitzar la participació digital a la província de Barcelona, aquest capítol presenta, en primer lloc, la distribució territorial de les plataformes digitals de participació. En segon lloc, es comparen els municipis de la província de Barcelona amb plataforma i aquells que no en tenen. I en tercer lloc, es comparen només els municipis que disposen de plataforma de participació.

L'estudi incorpora l'anàlisi de 314 entitats locals de la província de Barcelona, en concret 310 municipis de la Diputació de Barcelona (exclosa la ciutat de Barcelona), tres entitats municipals descentralitzades (EMD Bellaterra, EMD Sant Miquel de Balenyà i EMD Valldoreix), així com un Consell Comarcal (el Consell Comarcal del Berguedà).

Si ens fixem en la distribució territorial de les plataformes, les dades mostren que a la província de Barcelona hi ha un total de 183 ajuntaments i 9 Consells Comarcals que no tenen plataforma digital de participació. Per contra, s'han trobat un total de 131 entitats que sí disposen de plataforma de participació². Entre aquestes, 127 són ajuntaments, tres són Entitats Municipals Descentralitzades i l'última és el Consell Comarcal del Berguedà.

Taula 1. Existència de plataforma segons tipus d'entitat

Tipus d'ens	Sense plataforma	Amb plataforma
Ajuntament	183	127
Consell Comarcal	9	1
EMD	--	3
Total general	192	131

Font: elaboració pròpia.

La distribució de les plataformes en el territori de la província de Barcelona no és, però, homogènia, si es considera la mida poblacional dels municipis^{3 4}. Així, tro-

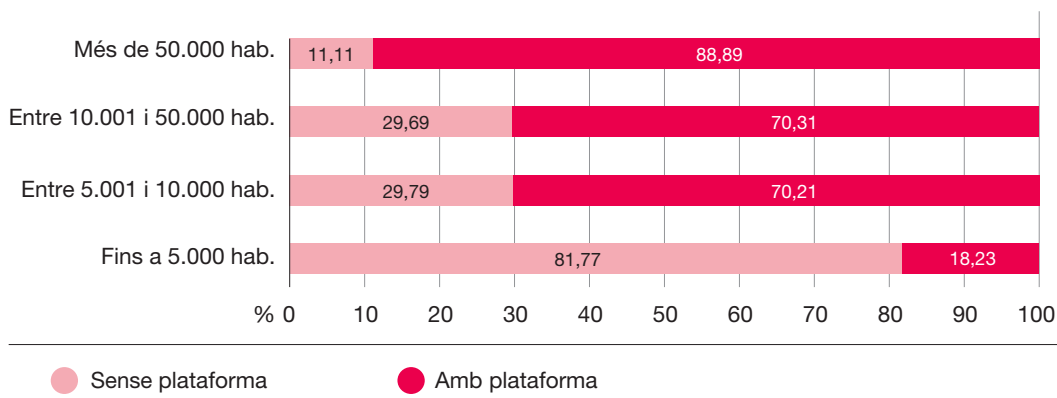
2. En aquest estudi s'inclouen les plataformes publicades en el moment de fer la sistematització entre octubre i novembre de 2021.

3. Les franges de mides poblacionals emprades són: municipis fins a 5.000 habitants, municipis entre 5.001 i 10.000 habitants, municipis entre 10.001 i 50.000 habitants i municipis de més de 50.000 habitants.

4. En aquestes franges poblacionals s'inclouen exclusivament ajuntaments. Queden excloses de la mostra, per tant, les EMD i el Consell Comarcal.

ben que menys del 20 % dels municipis fins a 5.000 habitants encara no tenen plataforma. A partir dels 5.000 habitants i fins a 50.000, al voltant del 70 % dels municipis disposen de plataforma de participació; i en el cas dels municipis de més de 50.000 habitants, aquest percentatge augmenta fins al 88,9 %. Entre els municipis d'aquesta franja, Cornellà de Llobregat i Santa Coloma de Gramenet encara no tenen una plataforma de participació digital com la Participa311, tot i que sí disposen d'un portal web en el qual poder desenvolupar els processos participatius de manera digital.

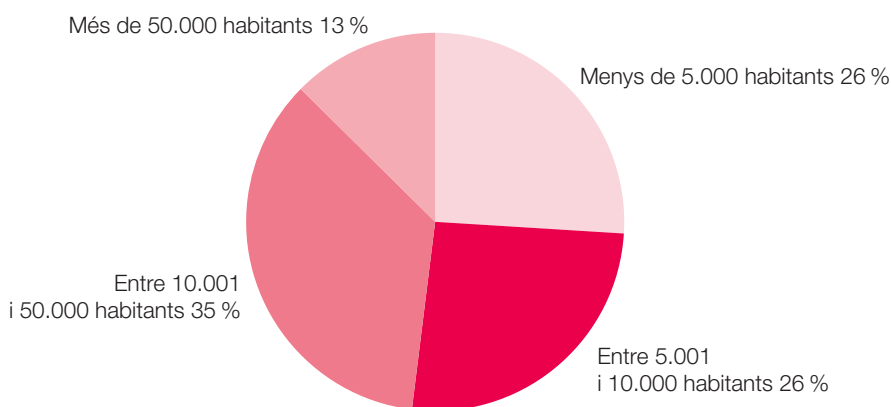
Gràfic 1. Existència de plataforma segons població dels municipis

Font: elaboració pròpia.

Si només ens centrem en els municipis que tenen plataforma (gràfic 2), la distribució de les plataformes de participació està força repartida. Tot i això, però, la seva existència es concentra una mica més en els municipis d'entre 10.001 i 50.000 habitants, que són els que tenen un percentatge més alt de plataformes (35 %). Les ubicades en municipis de fins a 5.000 habitants representen un 26 % de total. El mateix percentatge que en el cas dels municipis d'entre 5.001 i 10.000 habitants. En canvi, les plataformes dels municipis de més de 50.000 habitants només representen un 13 %.

Gràfic 2. Distribució dels municipis amb plataformes a la província de Barcelona

Font: elaboració pròpia.

El fet de disposar de plataforma de participació, però, no és sinònim de tenir-la activada, és a dir, amb processos iniciats o òrgans publicats. En concret, del conjunt de municipis amb plataforma, el 74 % han iniciat un procés o publicat un òrgan a la plataforma. En aquest sentit, la taula següent mostra que el percentatge de municipis de la província de Barcelona que encara no tenen publicat cap procés a la plataforma disminueix a mesura que augmenta la mida del municipi. Així, mentre que el percentatge de plataformes poc utilitzades en el municipis de fins a 5.000 habitants representa un 42,4 %, entre els municipis de més de 50.000 habitants, aquest percentatge es redueix més de la meitat, fins a un 12,5 %.

Taula 2. Plataformes actives en relació amb les publicades (%), segons població de les entitats

Ajuntament	Iniciat	No iniciat	Total
Menys de 5.000 hab.	57,6	42,4	100
Entre 5.001 i 10.000 hab.	75,8	24,2	100
Entre 10.001 i 50.000 hab.	80,0	20,0	100
Més de 50.000 hab.	87,5	12,5	100

Font: elaboració pròpia.

Per tant, en aquesta primera anàlisi podem concloure que, pel que fa a la participació digital a la província de Barcelona, podem trobar, almenys, tres tipus de municipis: a) municipis sense plataforma; b) municipis amb plataforma activa, i c) municipis amb plataforma activa, però poc dinàmica.

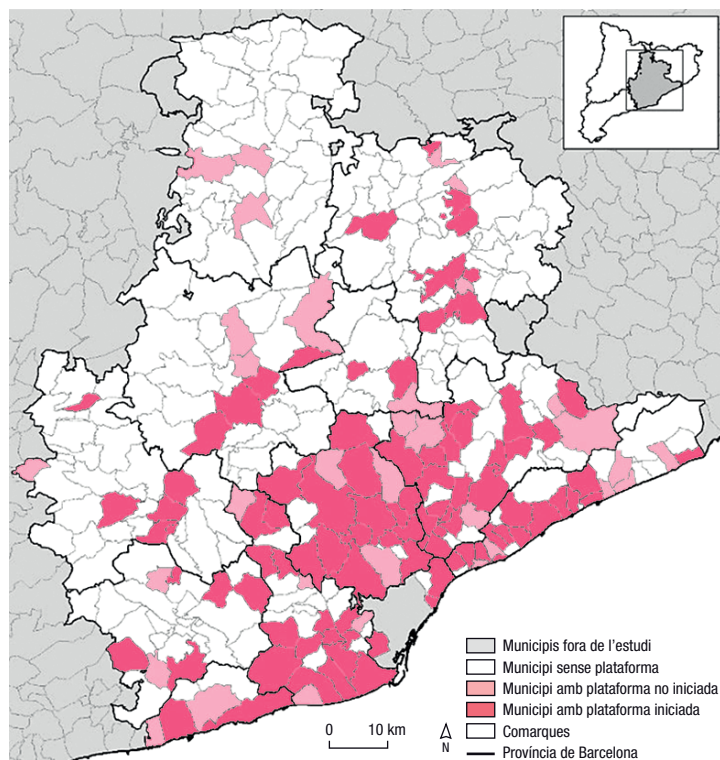
Hi ha diferències significatives, en termes estadístics, entre tenir més o menys població i entre tenir o no una política de participació prèviament desenvolupada. Com més gran és el municipi i més desenvolupada la seva política de participació, més probabilitats de tenir plataforma digital de participació, i que estigui activada. En el mapa següent es pot observar la seva distribució geogràfica. En canvi, fora de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB), les plataformes de participació tenen poca incidència. En comarques com el Berguedà són pocs els municipis que tenen plataforma, si bé s'aposta per una a escala supramunicipal gestionada pel Consell Comarcal.

Dins de la Regió Metropolitana de Barcelona hi ha desigualtats entre comarques. Per exemple, en el cas del Vallès Occidental o el Maresme la presència de plataformes de participació és considerable. En canvi, en altres comarques, com ara el Vallès Oriental o el Baix Llobregat, el desplegament és menys homogeni. Al Vallès Oriental el desplegament de plataformes es concentra a la zona oest de la comarca, on gairebé ja funcionen totes, mentre que al Baix Llobregat és superior a la zona sud de la comarca. Finalment, la comarca amb menor presència dins la regió metropolitana és l'Alt Penedès. Aquestes diferències en el desplegament s'expliquen per la variable poblacional dels ens locals d'aquests territoris.

Per concloure, si l'anàlisi es concentra exclusivament en l'Àrea Metropolitana de Barcelona, hi trobem 11 municipis, concentrats fonamentalment a la part nord-oest de l'àrea, que no tenen desplegada cap plataforma (excloent la ciutat de Barcelona de l'anàlisi). La resta la tenen desplegada.

Mapa 1. Distribució de les plataformes de participació a la província de Barcelona, en relació amb l'existència i activitat

Font: elaboració pròpia.

3.1. Les plataformes i la política municipal de participació

Entenem les plataformes com una eina més en la política participativa dels municipis. Per això, en aquest apartat explorem el vincle entre la política de participació dels municipis a través de diferents indicadors (existència de reglament, existència d'un equip tècnic, recursos destinats a la política de participació), i l'existència i ús d'una plataforma digital de participació.

D'acord amb la institucionalització de la participació a partir de la regulació dels mecanismes de participació en un reglament, un 57,5 % (73) de les plataformes es troben en ajuntaments que disposen d'un reglament de participació que en regula l'ús. Un 36,2 % (46) dels ajuntaments amb plataforma no tenen aquesta previsió en el reglament. De la resta (8 ajuntaments, 6,3 %), no tenim dades disponibles.

A l'hora d'analitzar aquest factor segons la mida poblacional, és interessant observar que el percentatge de municipis que no tenen regulats els mecanismes de participació baixa a mesura que augmenta la xifra de població. Així, entre els municipis de fins a 5.000 habitants amb plataforma, un 65,5 % (19) no tenen regulats els mecanismes de participació, i en el cas dels municipis de més de 50.000, el percentatge és de només un 25 % (quatre municipis).

Taula 3. Municipis amb plataformes desplegades (%) segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació, i mida poblacional

	Sense regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació o altres	Regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	Total
Fins a 5.000 hab.	65,5	34,5	100
Entre 5.001 i 10.000 hab.	35,5	64,5	100
Entre 10.001 i 50.000 hab.	27,9	72,1	100
Més de 50.000 hab.	25,0	75,0	100

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

Pel que fa a l'equip tècnic de participació a l'ajuntament, un 64,6% (82) de les plataformes desplegades es troben en municipis que en tenen, a diferència del que passa en un 29,9% (38) dels casos (d'un 5,5% no es tenen dades). Es disposa d'equip tècnic de participació en gairebé la meitat (48,3%) dels municipis de fins a 5.000 habitants que tenen plataforma. Aquest percentatge augmenta a mesura que ho fa la població, fins a arribar al 93,8% en el cas dels municipis de més de 50.000 habitants.

Taula 4. Municipis amb plataformes desplegades (%) segons equip tècnic de participació, i mida poblacional

	Amb equip tècnic de participació	Sense equip tècnic de participació	Total
Fins a 5.000 hab.	48,3	51,7	100
Entre 5.001 i 10.000 hab.	61,3	38,7	100
Entre 10.001 i 50.000 hab.	77,3	22,7	100
Més de 50.000 hab.	93,8	6,2	100

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

Si observem la proactivitat dels municipis a l'hora d'aconseguir ajudes supramunicipals per a les seves polítiques de participació (mesurada segons el nombre de vegades que han rebut suport econòmic de la DIBA en l'àmbit de la participació), més del 78% dels municipis amb plataforma desplegada han rebut, almenys una vegada, suport econòmic de la DIBA en qüestions de participació en totes les franges poblacionals. En els municipis de més de 50.000 habitants, la xifra arriba al 93,8%. En qualsevol cas, el percentatge és molt elevat independentment de la població.

Taula 5. Municipis amb plataformes desplegades (%) segons suport econòmic de la DIBA en participació, i mida poblacional

	Sense suport de la DIBA	Amb suport DIBA	Total
Fins a 5.000 hab.	21,2	78,8	100
Entre 5.001 i 10.000 hab.	21,2	78,8	100
Entre 10.001 i 50.000 hab.	20,0	80,0	100
Més de 50.000 hab.	6,2	93,8	100

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de la DIBA.

Finalment, si ens fixem en la despesa per habitant en matèria de participació de l'ajuntament trobem el següent. Més de la meitat (55,1 %) tenen una despesa d'entre 1 i 10 € en participació/habitant. Un 15 % tenen una despesa d'entre 11 i 20 € en participació/habitant, i només un 8,7 % té una despesa superior a 20 € per persona.

A partir dels 5.000 habitants, entre el 60 i el 70 % dels municipis amb plataformes desplegades tenen una despesa en participació d'entre 1 i 10 € per habitant. La despesa en participació de més de 20 €/habitant es dona en un 12,5 % dels municipis de més de 50.000 habitants, mentre que en els de fins a 5.000 habitants és només d'un 6,1 %. Per tant, la mida poblacional té incidència en la despesa en participació per habitant, sent els municipis més petits (fins a 5.000 habitants) els que fan una menor inversió en aquest àmbit (i els que menys dades registren sobre aquesta despesa).

Taula 6. Municipis amb plataformes desplegades segons despesa per habitant en participació (%), i mida poblacional

	0 €/hab.	1-10 €/hab.	11-20 €/hab.	Més de 20 €/hab.	SD	Total
Fins a 5.000 hab.	12,1	24,2	15,2	6,1	42,4	100
Entre 5.001 i 10.000 hab.	9,1	60,6	18,2	9,1	3,0	100
Entre 10.001 i 50.000 hab.	11,1	71,1	8,9	8,9	0,0	100
Més de 50.000 hab.	0,0	62,5	25,0	12,5	0,0	100

Font: elaboració pròpia, a partir de dades del portal de Transparència Catalunya.

Perfils de municipis segons les variables analitzades

En l'apartat anterior s'ha explorat el vincle entre la política de participació dels municipis a través de diferents indicadors (existència de reglament, existència d'equip tècnic, recursos destinats a la política de participació), i l'existència i ús d'una plataforma digital de participació. Així doncs, es pot distingir la següent classificació de municipis:

- ▶ Municipis sense plataforma.
- ▶ Municipis amb plataforma desplegada.

Dins d'aquesta última categoria «municipis amb plataforma desplegada», es poden diferenciar els següents perfils, segons les variables analitzades:

- ▶ Municipis amb plataforma desplegada sense activitat publicada.
- ▶ Municipis amb plataforma desplegada, però amb poca activitat en el moment de l'estudi (un procés actiu), que hem denominat «principiants».
- ▶ Municipis que tenen la plataforma activa i actualment amb activitat (entre 2 i 5 processos actius), que hem denominat «iniciats».
- ▶ Municipis que tenen la plataforma activa, amb molta activitat (més de 5 processos), que hem denominat «avançats».

Dels municipis que no tenen plataforma, el 80,9 % són poblacions de fins a 5.000 habitants. Pel que fa a les polítiques de participació, el 84,9 % no tenen regulada la participació, i el 77,4 % no disposa d'equip tècnic. Gairebé el 70 % dels municipis sense plataforma no destinen cap recurs econòmic a la participació ciutadana, mentre que un 26,8 % té una despesa que va d'1 a 20 €/habitant. I 7 d'aquests municipis sense plataforma destinen més de 20 €/habitant a la participació.

Pel que fa als municipis que tenen plataforma desplegada, el llindar dels 5.000 habitants esdevé determinant: gairebé la meitat no declaren en els seus pressupostos dedicar diners a la participació, i el 65 % no la tenen regulada.

Entre els municipis que tenen plataforma activa però sense activitat publicada, destaquen els de fins a 5.000 habitants (el 42,2 % no ha iniciat cap procés). D'aquests, el 61 % no tenen regulats els mecanismes de participació en el reglament de participació, i en el 42 % dels casos no disposen d'equip tècnic de participació. La despesa en participació d'aquests municipis es mou entre 1 i 20 €/habitant en el 60,1 % dels casos.

En el cas dels municipis que anomenem principiants (un procés actiu), la majoria es concentren en la franja que va dels 10.001 habitants als 50.000 (47 %). En aquest grup, les ciutats de més de 50.000 habitants representen només el 5 % dels casos. El 70 % tenen regulada la participació i el 69,7 % disposa d'equip tècnic de participació. L'11,7 % d'aquests municipis principiants no dediquen diners a la participació, mentre que el 67,6 % tenen una despesa d'entre 1 i 10 €/habitant, i quatre municipis (11,8 %) destinen més de 20 €/habitant.

Tres de cada quatre municipis dels anomenats iniciats (entre 2 i 5 processos actius), tenen més de 10.000 habitants. La participació està regulada en més del 77 % dels casos, i només el 17,4 % no té equip tècnic de participació. Pel que fa a la despesa en participació, en el 87,5 % dels casos, la xifra està entre 1 i 20 €/habitant. Només dos d'aquests municipis (8,3 %) superen la xifra dels 20 €/habitant.

El total de municipis avançats (més de 5 processos actius) són tres: Mataró (amb més de 129.000 habitants), Sant Boi de Llobregat (amb més de 84.000 habitants) i Sant Vicenç dels Horts (amb una població al voltant dels 28.000 habitants). Tots tres tenen equip tècnic de participació, però només dos d'ells tenen regulats els mecanismes de participació en el reglament de participació. Mataró i Sant Vicenç dels Horts tenen una despesa en participació superior a 20 €/habitant.

Taula 7. Perfils de municipis en funció de la política de participació i l'existència i ús d'una plataforma digital de participació

	Municipis					
	Sense plataforma	Amb plataforma	Amb plataforma sense activitat	Principiants	Iniciats	Avançats
Població	80,9%: municipis fins a 5.000 hab.	35%: municipis entre 10.001 i 50.000 hab.	42,2%: municipis fins a 5.000 hab.	47%: municipis entre 10.001 i 50.000 hab.	75%: municipis de més de 10.000 hab.	100%: municipis de més de 10.000 hab.
Existència de regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	15,1%	57%	39%	70%	77,2%	66,7%
Existència d'equip tècnic de participació	22,6%	64,6%	58%	69,7%	88,6%	100%
Despesa en participació/habitant	70%: 0 €/hab.	70,1%: entre 1 i 10 €/hab.	60,1%: entre 1 i 20 €/hab.	67,6%: entre 1 i 10 €/hab.	87,5%: entre 1 i 20 €/hab.	66,7%: més de 20 €/hab.

Font: elaboració pròpia.

4. Desplegament de les plataformes digitals de participació

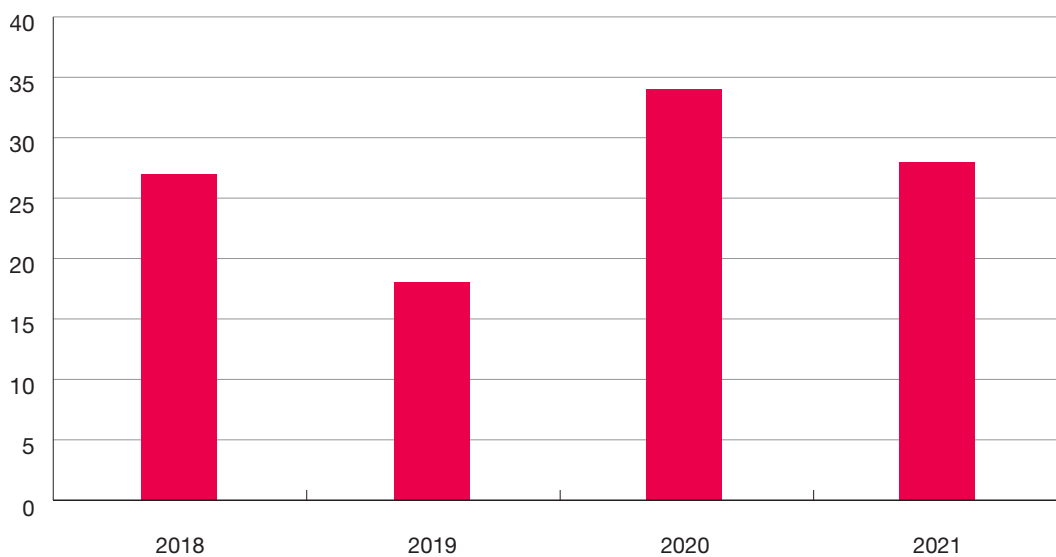
En aquest capítol s'aborda el desplegament de les plataformes de participació. Cal, en primer lloc, fer referència a la diferència entre el desplegament de les plataformes i el llançament dels primers processos (Steinbach *et al.*, 2019). Per una banda, el desplegament de les plataformes fa referència al moment (any) en què la Diputació de Barcelona fa la concessió del servei de la plataforma als ajuntaments. D'altra banda, el llançament dels primers processos fa referència al moment (any) en què els ajuntaments posen en marxa el primer procés participatiu a la plataforma. Com s'ha analitzat en el capítol 3, el fet de tenir desplegada la plataforma no implica haver iniciat cap procés. Com ja s'ha comentat, del conjunt de municipis amb plataforma, el 74 % han iniciat algun procés o publicat algun òrgan, mentre que un 26 % encara no ha iniciat cap procés ni ha publicat cap òrgan a la plataforma.

4.1. Evolució del desplegament de les plataformes

Pel que fa a l'evolució de la concessió de les plataformes des de la Diputació de Barcelona, tot i que el projecte es va iniciar formalment l'any 2018, el 2017 es va fer una prova pilot amb l'ajuntament d'Esplugues de Llobregat. L'any 2019 el nombre de concessions va decaure un 8,3 % en relació amb l'any anterior, mentre que, en canvi, el 2020, probablement a causa de l'esclat de la crisi sanitària de la covid-19, les concessions realitzades per la DIBA van arribar a 34, gairebé el doble que l'any anterior. Per últim, el 2021 es van oferir un total de 28 plataformes digitals de participació. (Vegeu gràfic 3)

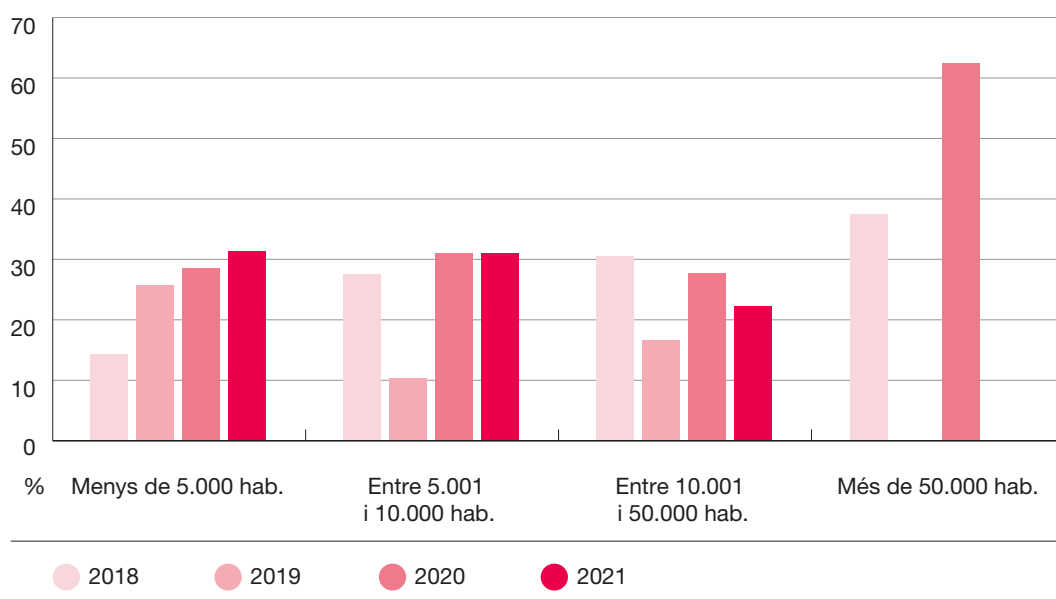
Si s'analitza per mida poblacional, s'observa que la xifra de concessions als municipis més petits (fins a 5.000 habitants) ha tingut una tendència creixent entre 2018 i 2021. En el cas dels municipis d'entre 5.001 a 10.000 habitants, la concessió de plataformes fou gairebé similar del 2018 al 2021, amb l'excepció del 2019 en què se'n van concedir menys (10,3 %), en comparació amb els altres anys. Aquesta mateixa dinàmica es va repetir en els municipis d'entre 10.001 i 50.000 habitants, que l'any 2019 van rebre un percentatge inferior de plataformes (16,7 %), si es compara amb la resta d'anys. I finalment, pel que fa als municipis més grans (més de 50.000 habitants), l'any 2020 hi hagué un significatiu percentatge de plataformes concedides (62,5 %). La resta (37,5 %), les van rebre el 2018. (Vegeu gràfic 4)

Gràfic 3. Evolució del nombre de concessions de plataformes de la DIBA. 2018-2021

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de la DIBA.

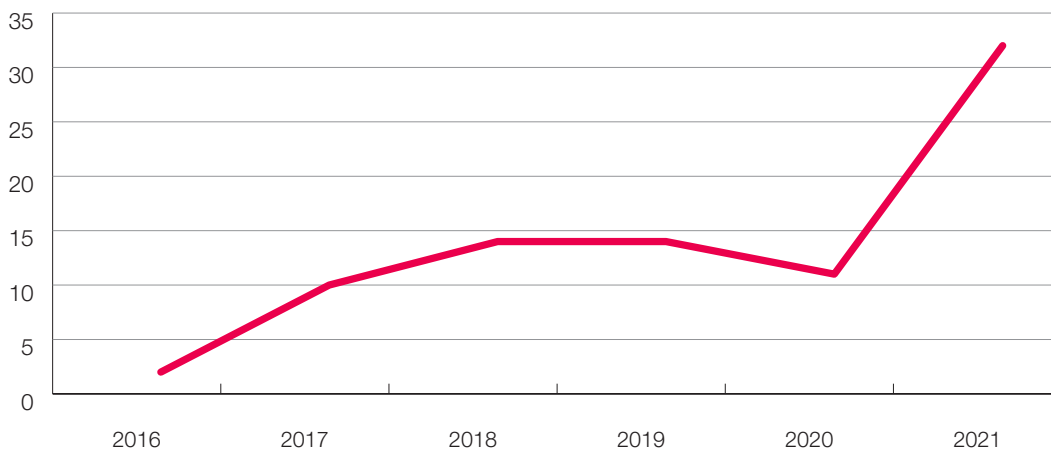
Gràfic 4. Evolució del nombre de concessions de les plataformes de la DIBA, en funció de la mida de la població

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de la DIBA.

Si ens fixem en l'evolució del primer procés entre totes les plataformes existents a la província de Barcelona (ja siguin de la DIBA, com d'altres), observem una tendència creixent fins a l'any 2018, que s'estabilitza el 2019. L'any 2020 es produeix un descens en el nombre de processos iniciats (probablement per la greu afectació de la pandèmia), i un significatiu augment l'any 2021, arran, segurament, del desconfinament i la tornada a la «normalitat».

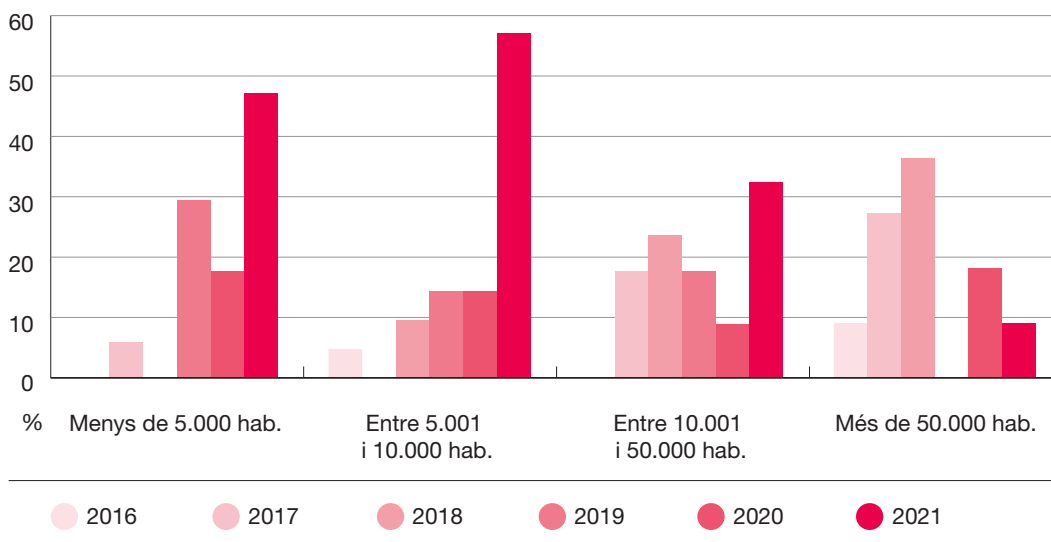
Gràfic 5. Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes. 2017-2021

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de la DIBA i observació de les plataformes digitals de participació.

Si s'analitza per mida poblacional, el gràfic següent mostra com l'any 2021 suposa un moment de llançament de primers processos, especialment en els municipis de fins a 10.000 habitants.

Gràfic 6. Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, en funció de la mida de la població

Font: elaboració pròpia.

4.2. Factors explicatius del desplegament de les plataformes

En aquest apartat s'explora el desplegament de les plataformes, segons tres variables relacionades amb la institucionalització de la participació: equip tècnic de participació, finançament de la DIBA i regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació. Cadascuna d'aquestes variables es relaciona amb l'any de con-

cessió de la plataforma per part de la DIBA, i amb l'any d'inici del primer procés en el conjunt de les plataformes analitzades.

En primer lloc, si analitzem l'existència o no d'equip tècnic en els ajuntaments a l'hora de rebre la concessió de la plataforma per part de la DIBA, l'any 2018 gairebé la majoria dels municipis (80 %) que van rebre la plataforma disposaven d'un tècnic de participació. Aquest percentatge s'ha anat reduint i el 2021 fou menys de la meitat. Aquest mateix any 2021, més de la meitat dels municipis (52 %) que van rebre la plataforma de participació ciutadana no tenien equip tècnic de participació.

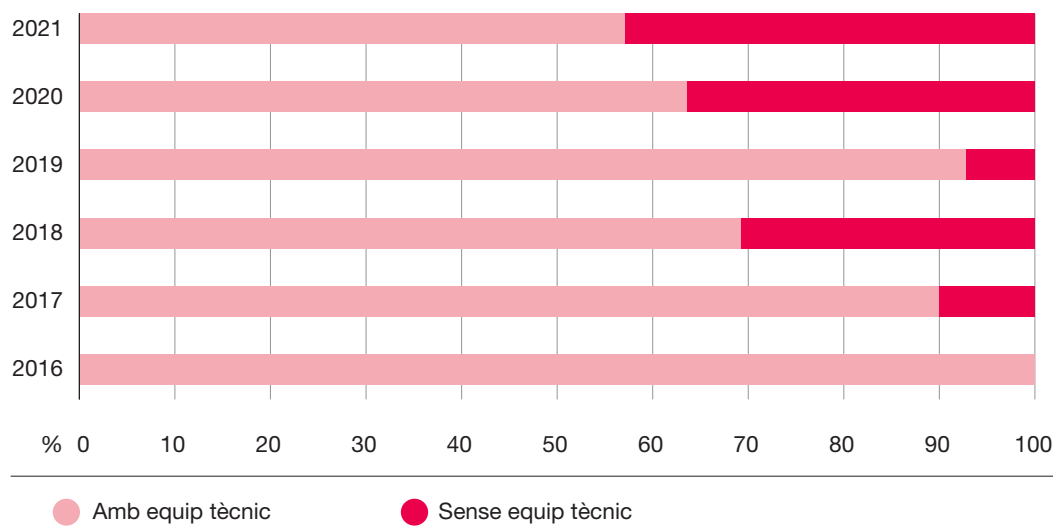
Taula 8. Evolució del nombre de concessions de les plataformes de la DIBA (%), segons equip tècnic de participació

	2018	2019	2020	2021
Amb equip tècnic de participació	80,0	73,3	62,5	48,0
Sense equip tècnic de participació	20,0	26,7	37,5	52,0
Total	100	100	100	100

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

En canvi, a l'hora d'analitzar la vinculació entre l'existència o no d'equip tècnic en els ajuntaments amb l'inici del primer procés trobem que, tots els anys el nombre de processos que s'inicien en municipis amb equip tècnic de participació és més gran que en els municipis sense equip tècnic de participació. Tot i així, però, aquest pes, decau a mesura que avancen els anys.

Gràfic 7. Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, segons equip tècnic de participació

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

En segon lloc, si s'observa segons la regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació, trobem que, a partir del 2018 les concessions de plataformes es fan en municipis on els mecanismes de participació estan regulats en el

reglament de participació (en un 76 % dels casos). Ara bé, aquest percentatge presenta una tendència decreixent fins el 2021. Aquell any, les concessions de plataformes a municipis amb els mecanismes de participació regulats en el reglament de participació van caure fins a un 32 %.

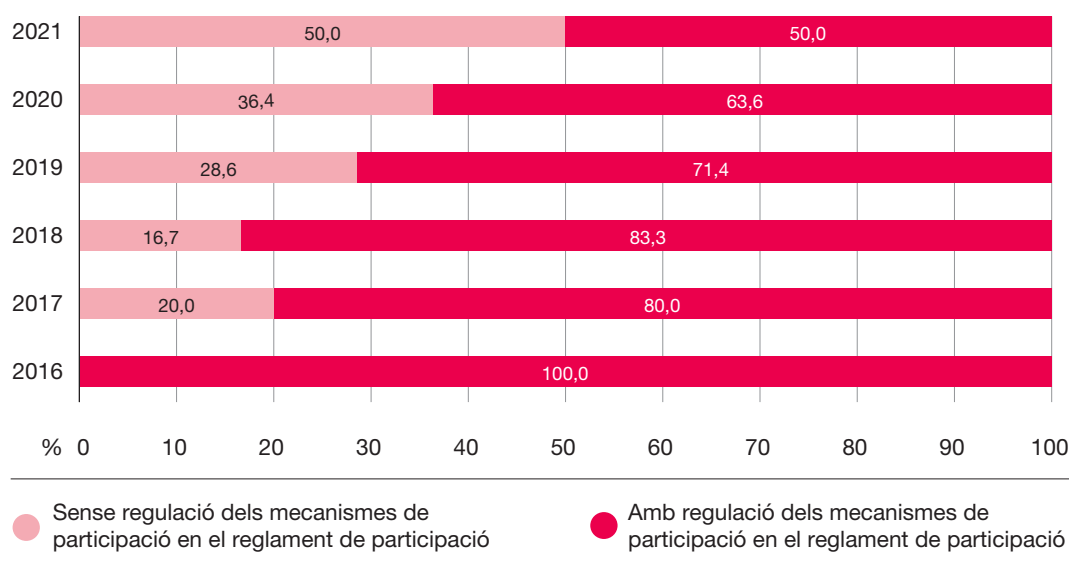
Taula 9. Evolució de les concessions de les plataformes de la DIBA (%), segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació

	2018	2019	2020	2021
Sense regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	24,0	40,0	37,5	68,0
Amb regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	76,0	60,0	62,5	32,0
Total general	100	100	100	100

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

A l'hora de veure la relació entre aquesta variable i el desenvolupament dels primers processos a la plataforma, trobem la mateixa tendència. La majoria dels primers processos de les plataformes els trobem en ajuntaments amb regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació. Però aquesta tendència baixa fins a arribar al 50 % l'any 2021: un 50 % dels primers processos corresponen a plataformes d'ajuntaments els mecanismes de regulació dels quals estan en un reglament de participació, mentre que en l'altre 50 % de municipis no estan regulats en el reglament de participació.

Gràfic 8. Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

En tercer lloc, en analitzar l'evolució de les concessions de les plataformes en funció de si l'ajuntament ha rebut, o no, suport econòmic de la DIBA (independentment de les vegades que s'hagi concedit aquest suport), com a indicador proxy sobre l'interès dels municipis en la participació, els resultats mostren el següent: entre 2018 i 2019, al voltant del 89 % dels municipis que van rebre la concessió de la plataforma van tenir suport econòmic de la DIBA. En els anys posteriors, aquest percentatge presenta una tendència a la baixa, arribant al 67,9 % el 2021. És a dir, a mesura que s'avança en el temps, creix el percentatge de municipis que reben la concessió de la plataforma però sense suport econòmic de la DIBA.

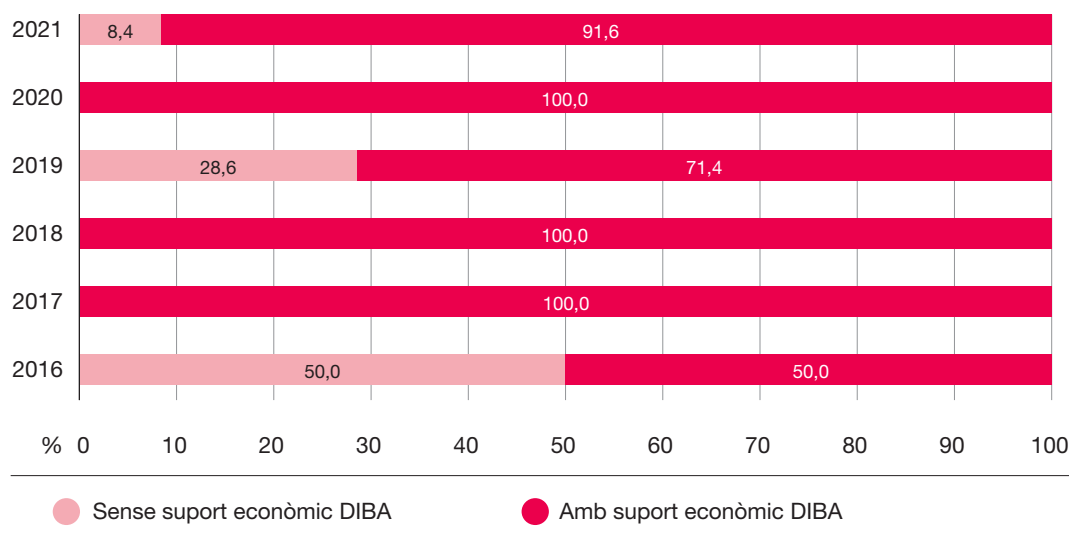
Taula 10. Evolució de les concessions de les plataformes de la DIBA (%), segons suport econòmic de la DIBA en participació

	2018	2019	2020	2021
Sense suport econòmic de la DIBA	11,1	11,1	20,6	32,1
Amb suport econòmic de la DIBA	88,9	88,9	79,4	67,9
Total general	100	100	100	100

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de la DIBA.

En canvi, si l'anàlisi es focalitza en el desenvolupament dels primers processos a la plataforma, trobem que el suport econòmic de la DIBA està molt més present en la majoria d'anys (tot i que amb algunes excepcions, com el 2016, en què aquest percentatge és d'un 50 %, el 2019, que és d'un 28,6 %, i el 2021, que baixa fins a un 8,4 %).

Gràfic 9. Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, segons suport econòmic de la DIBA en participació

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de la DIBA.

En definitiva, l'anàlisi d'aquests factors explicatius mostra que les plataformes s'implementen cada vegada en municipis amb menys infraestructura i menys regulació de la participació. Això indica, per una banda, que les plataformes de participació han aconseguit interessar municipis amb menys tradició participativa i, per una altra, que hi ha un major repte per implementar amb èxit la plataforma (en no comptar amb tradició i experiència en l'àmbit de la participació ciutadana).

5. Anàlisi de les plataformes digitals de participació

5.1. Quines són les característiques de les plataformes de participació?

En aquest apartat s'aborden les característiques de les plataformes de participació en tres àmbits concrets: (i) espais de participació, (ii) components de la plataforma i (iii) transparència i usabilitat de la plataforma.

Espais de participació

Són els espais marc on es donen les accions de participació a les plataformes de participació. En el cas de la Plataforma311 concedida per la Diputació de Barcelona, la participació de la ciutadania es pot vehicular a través de processos, òrgans de participació, consultes i iniciatives ciutadanes.

En funció dels processos, és a dir, les accions de participació amb una data d'inici i finalització marcada en el temps, s'observa que gairebé la meitat de les plataformes dels ens locals analitzats (47,3 %) tenen almenys un procés en actiu. En canvi, l'altra meitat (52,7 %), en el moment de realitzar la sistematització de les dades, no en tenia cap.

Pel que fa als òrgans, només un 22,9 % de les plataformes dels ens locals analitzats tenen prevista la vessant digital dels espais de participació estables del municipi.

A banda d'aquests espais, en les plataformes que no són del Participa311 també s'han detectat altres espais com per exemple el de «Precs i preguntes al Ple», mitjançant el qual la ciutadania pot formular telemàticament precs i preguntes al ple municipal, per tal que es puguin plantejar en el marc de la sessió plenària; o també l'espai de «Jornades», on s'engloben els diferents espais i components per a una jornada concreta relacionada, en aquest cas, amb la presentació de la visió i els reptes de ciutat que havien de guiar els continguts del Pla de Govern 2019-2023, i l'Estratègia de Ciutat 2030.

Components de la plataforma

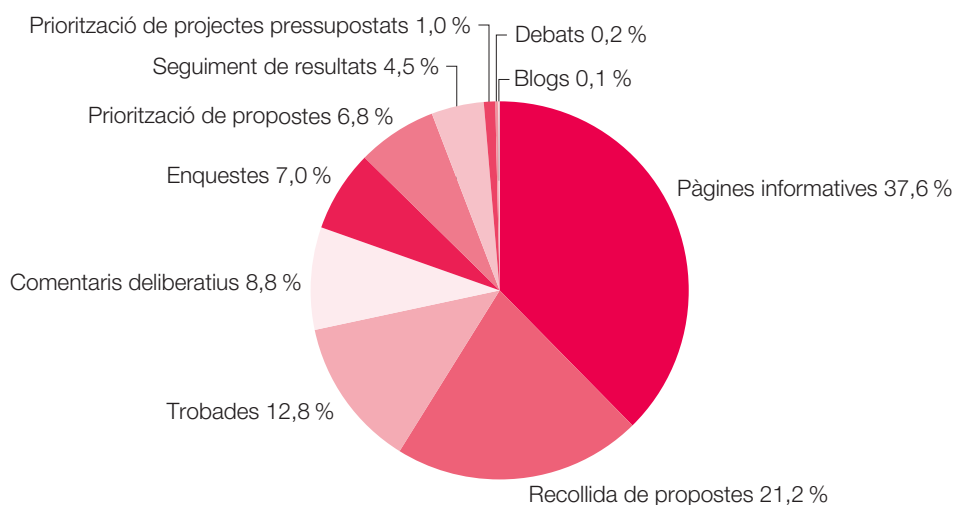
Dins de cada espai de participació es poden habilitar diferents components, de manera que és possible establir una àmplia configuració de les funcions disponibles. Entre

aquests components, trobem els següents: blogs, comentaris deliberatius, debats, enquestes, pàgines informatives, recollida de propostes, prioritització de propostes, prioritització de projectes pressupostats, seguiment de resultats, sorteigs, textos participatius i trobades.

En primer lloc analitzarem els components actius en els processos de participació de les plataformes i, posteriorment, els components actius en els òrgans de participació.

Pel que fa als components actius dins dels espais dels processos de les plataformes de participació analitzades, destaquen les pàgines informatives (37,6%), és a dir, l'activació de la pàgina estàtica d'informació sobre el procés de participació que s'hagi habilitat. En segon lloc, la recollida de propostes (21,2%), per tant, l'activació de recollida de propostes segons la temàtica definida. Les plataformes tenen activades, en un 12,8% dels casos, les trobades. En aquest espai, s'hi fan les convocatòries de trobades presencials o virtuals, i, de vegades, s'hi publiquen els punts de l'ordre del dia i els serveis vinculats. En casos molt puntuals s'hi poden trobar també les actes de les reunions i la gravació en vídeo de les trobades. És menys habitual que les plataformes permetin els comentaris deliberatius (8,8%) sobre els processos mitjançant la publicació de comentaris que es puguin valorar (a favor o en contra) i generant així un espai de deliberació. En un 7,0% dels casos, les plataformes han activat el component de l'enquesta per recollir de manera unipersonal valoracions concretes a partir de preguntes obertes, caselles de selecció múltiple o úniques, i prioritització d'opcions. En un 6,8% dels casos, les plataformes permeten la prioritització de propostes, per distribuir el suport (un o més) de les persones participants entre les propostes recollides o publicades. El seguiment de resultats, mitjançant un resum del grau d'implementació de les propostes recollides en un espai de participació, està activat només en el 4,5% dels casos. Un 1% dels processos permeten la prioritització de projectes pressupostats, és a dir, l'activació d'aquesta prioritització. Finalment, hi ha altres components l'activació dels quals és gairebé nul·la, com ara els debats (0,2%) i els blogs (0,1%).

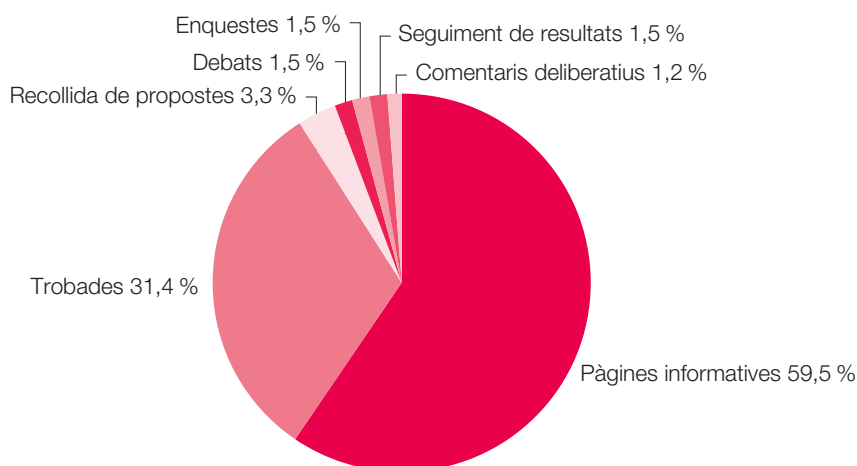
Gràfic 10. Components activats dels processos de participació de les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Pel que fa als components actius dins dels espais d'òrgans de les plataformes de participació analitzades, trobem fonamentalment les pàgines informatives (59,5%), on s'expliquen les funcions dels òrgans, i les trobades (31,4%), que s'utilitzen per fer les convocatòries de trobades presencials o virtuals, i, de vegades, per publicar-hi els punts de l'ordre del dia i els serveis vinculats. En casos molt puntuals és possible trobar-hi també les actes de les reunions i la gravació en vídeo de les trobades. De forma molt residual, en un 3,3% dels casos, s'utilitza la recollida de propostes. I en molt pocs casos, s'hi poden trobar enquestes, debats i seguiment de resultats (1,5%) i comentaris deliberatius (1,2%).

Gràfic 11. Components activats dels òrgans de participació de les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Transparència i usabilitat

A més dels espais de participació i dels components de participació, les plataformes de participació també disposen de mètriques generals de la plataforma i específiques per a cada procés participatiu, com a part fonamental de la transparència de les dades. En aquest cas, l'observació de les plataformes ha permès determinar que les estadístiques i dades obertes generals de la plataforma estan presents en el 80,19% dels municipis que tenen plataforma.

Finalment, cal tenir en compte altres aspectes presents a les plataformes que són molt importants per a l'experiència de l'usuari/ària (Christensen, 2021). En particular, aquí ens referim a la usabilitat, que té a veure amb la qualitat del disseny de la pàgina web per facilitar-ne l'ús, i que inclou aspectes com l'opció de participar de manera anònima, la possibilitat d'interacció entre la ciutadania i els representants polítics, la moderació dels debats, la disponibilitat d'informació, etc. En concret, per a aquest estudi s'han analitzat els aspectes següents: (i) inclusió d'espais per a la participació organitzada; (ii) pàgina web multilingüe; i (iii) divulgació de la informació sobre l'accessibilitat de la pàgina web per apropar l'ús de les noves tecnologies a la ciutadania.

Pel que fa a l'existència d'espais per a la participació organitzada (associacions, entitats...), el 96,9% de les plataformes no inclouen aquest espai. En nombres abso-

luts, les que sí que en tenen són només quatre. Destaca, per exemple, el cas d'Arenys de Mar, que en els processos dels pressupostos participatius inclou un espai per a les aportacions de les entitats. La plataforma de Castellar del Vallès disposa d'una pestanya per participar en un total de 10 espais de les diferents comunitats de la ciutat (per exemple, la Taula de Mobilitat, el Consell Municipal d'adolescents, etc.). D'igual manera, la plataforma de l'ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat té un espai per a les entitats. I, per últim, la plataforma de Sant Vicenç dels Horts disposa d'un espai per a la comunitat, on es pot filtrar per esdeveniments, notícies i/o sol·licituds.

Fins a l'actualitat, les plataformes han estat treballant, sobretot, amb la ciutadania a escala individual i per això un possible repte de futur és incorporar espais dedicats específicament al teixit associatiu.

El 68,7% de les plataformes analitzades tenen activada l'opció multilingüe, és a dir, la possibilitat de publicar tota la informació en més d'una llengua, a diferència del que passa en el 31,3% restant, en què la plataforma només està disponible en català.

El 90,8% de les plataformes garanteixen l'accessibilitat, amb l'activació de la pàgina «d'ajuda», on s'inclou informació general sobre la plataforma, i les preguntes freqüents (FAQ) (què és Decidim?, com hi puc participar?, com creo el meu compte?, quins són els processos participatius?, etc.) i aspectes relacionats amb l'accessibilitat de la plataforma; mentre que un 9,2% de les plataformes analitzades no tenen activada aquesta opció.

5.2. Quin ús se'n fa, de les plataformes?

En aquest apartat s'aborda l'ús que es fa de les plataformes digitals de participació, a partir de l'anàlisi dels dos espais marc on es donen les accions de participació a les plataformes: processos i òrgans.

Processos

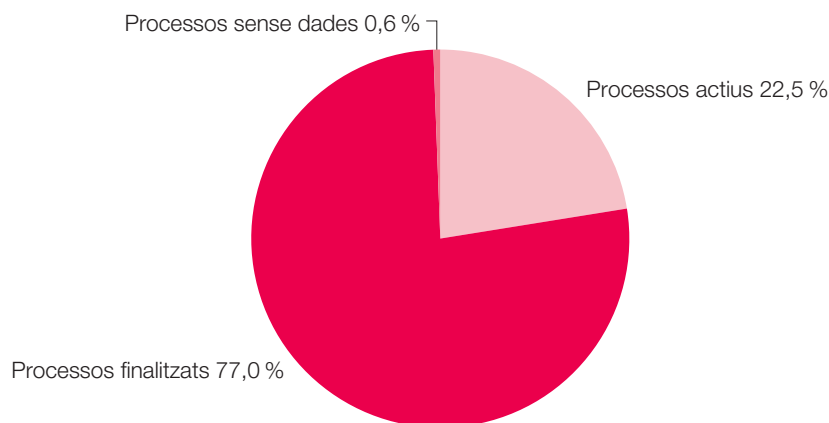
S'han sistematitzat un total de 512 processos de les plataformes que estan publicats⁵. D'aquests, 115 (és a dir, el 22,4%) són processos actius⁶, mentre que 394 (77,0%) ja han finalitzat, però continuen publicats a la plataforma de participació. Dels altres 3 no hi ha dades (0,6%). (Vegeu gràfic 12)

Per classificar el tipus de procés, s'han definit tres categories. Per una banda els classificats digitals, que són aquells que emprenen eines informàtiques i tecnològiques, en aquest cas, la plataforma ciutadana o algun altre instrument digital (com ara les trobades virtuals). Per una altra, els processos híbrids, és a dir, els que durant el procés participatiu combinen tant espais o instruments presencials com digitals. I, finalment, els processos presencials, aquells en què la ciutadania s'ha trobat físicament, o en un espai físic, per participar-hi.

5. Els processos que constaven com a «proves» dels equips tècnics dels ajuntaments en les plataformes, tot i estar publicats i visibles per al públic en general, no han estat sistematitzats ni inclosos en aquest estudi.

6. Han estat actius en el moment de fer la sistematització d'aquest estudi (octubre-novembre de 2021).

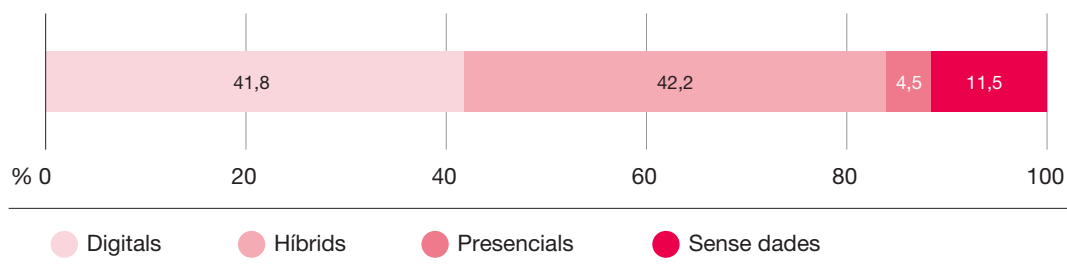
Gràfic 12. Tipus de processos de les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Dels 512 processos esmentats, el 42,2 % s'han desenvolupat de forma híbrida (combinant la presencialitat amb la part digital). Molt a prop, trobem els processos digitals (41,8 %). Entre els dos sumen més del 80 % del total de processos. Un part molt residual dels processos sistematitzats a la plataforma (4,5 %) són els presencials. I no hi ha dades d'un 11,5 %.

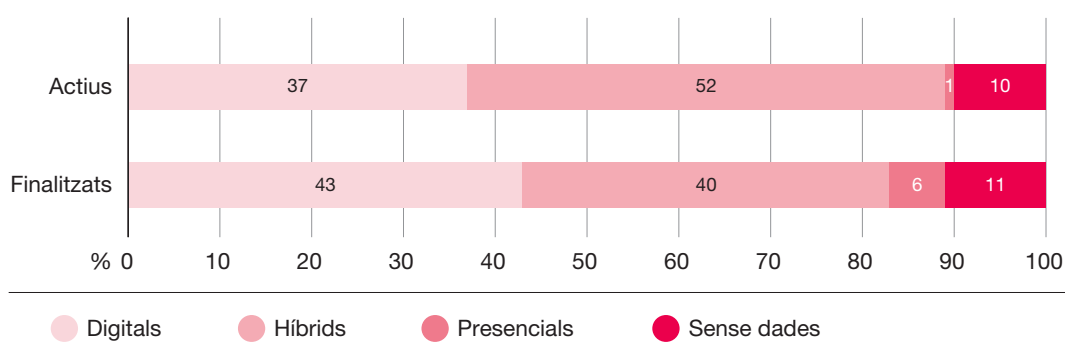
Gràfic 13. Modalitat dels processos de participació de les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Si comparem les modalitats emprades en els processos que actualment estan actius i en els que ja han finalitzat, trobem el següent. El percentatge de processos de tipus híbrid ha augmentat en 12 punts (d'un 40 % a un 52 %). Per contra, els presencials s'han reduït (d'un 6 % a un 1 %), molt probablement a causa de les restriccions provocades per la covid-19. També ho han fet els processos exclusivament digitals, que també mostren una reducció de 6 punts (des del 43 % dels processos ja finalitzats fins al 37 % dels que estan en actiu). D'entre aquests processos exclusivament digitals, les temàtiques més utilitzades són les de «governança i normatives» (36,6 %), seguida de les «socioeducatives, culturals i esportives» (11,3 %). Per a la resta de temàtiques, els processos exclusivament digitals representen menys d'un 10 % en cadascun dels casos.

Gràfic 14. Modalitat dels processos de participació de les plataformes, segons si han finalitzat o estan actius

Font: elaboració pròpia.

Grau de participació

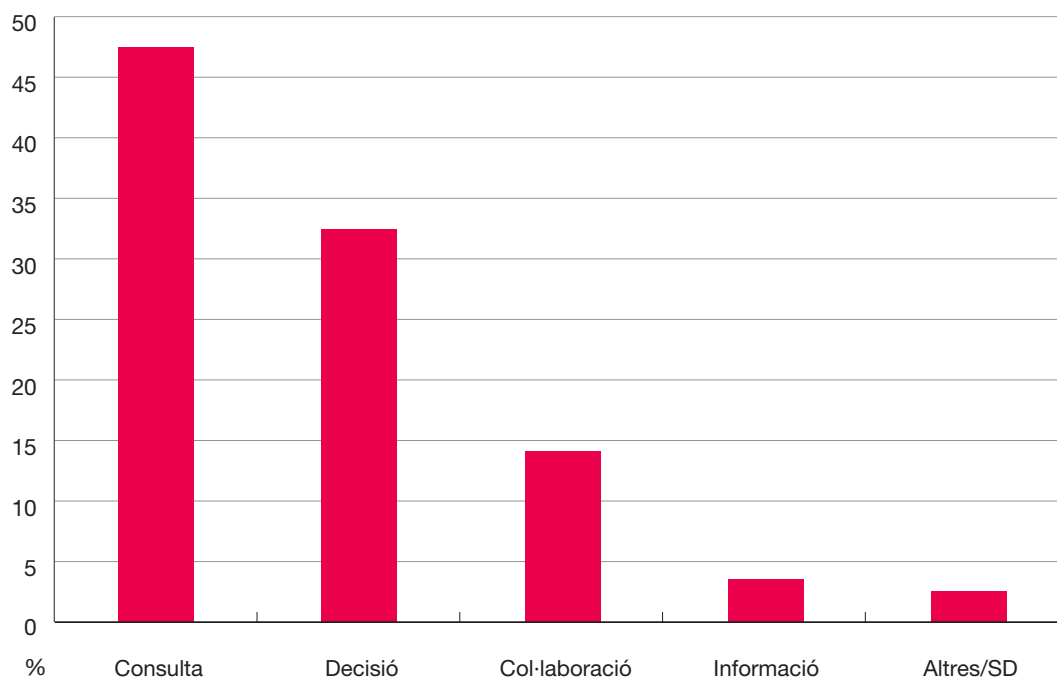
Per analitzar el grau de participació, hem dividit els processos en les categories següents. Per una banda, hi ha els processos de caire informatiu, que són aquells en què únicament es presenten dades a títol informatiu. Després hi ha els processos consultius, que preveuen un espai per debatre i reflexionar sobre la temàtica corresponent. Igualment, s'han sistematitzat processos de col·laboració, en els quals hi ha mecanismes per influir en la presa de decisions (votació, creació de comissions de treball). És a dir, són deliberatius però no hi ha participació activa en la decisió. Per últim, trobem els processos de decisió, en què aquesta està en mans dels participants, amb el compromís de l'ajuntament d'executar el que s'hagi decidit (per exemple, els pressupostos participatius).

Si centrem l'anàlisi en el nivell de participació, les dades mostren que l'objectiu de gairebé la meitat (47 %) dels processos de les plataformes de participació és la consulta ciutadana, és a dir, oferir un espai per debatre i reflexionar. Destaquen especialment les consultes públiques prèvies sobre normativa local, com és el cas del Reglament de funcionament i organització de Ràdio Maricel i dels mitjans de comunicació municipals de l'ajuntament de Sitges, o el Reglament del Servei de recollida d'animals de companyia.

Els segueixen, amb un 33 %, els processos de decisió, aquells en què la decisió està realment en mans dels participants amb el compromís de l'ajuntament d'executar allò que es decideix (fonamentalment pressupostos participatius, però també processos per a la selecció de noms d'espais públics, per exemple).

Un 14 % del total de processos són de col·laboració, és a dir, que preveuen mecanismes per influir en la presa de decisions. Entre aquests, se'n poden destacar alguns com ara el procés participatiu per a l'elaboració del «Pla de Convivència Can Ros i El Serral» de Sant Vicenç del Horts, que inclouïa una sessió amb el Grup Motor de validació de les propostes; el procés participatiu «Decidim el futur de la Font del Rieral» de Santa Eulàlia de Ronçana, que preveia una fase de votació de les propostes d'usos d'aquest equipament, etc.

Finalment, un 3 % dels processos analitzats estaven dedicats a informar a la ciutadania. Fonamentalment, són audiències públiques i altres processos, com per exemple el procés de «Retorn de resultats: Pacte de Ciutat» de Santa Perpètua de Mogoda, o la Sessió informativa de les Àrees de vianants de Terrassa.

Gràfic 15. Grau de participació en els processos de participació de les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Temàtiques

Pel que fa a les temàtiques, una quarta part de tots els processos són pressupostos participatius (24,6%). Els segueixen processos relacionats amb la governança i les normatives, com ara la consulta pública sobre determinades ordenances (20,7%).

Taula 11. Temàtiques dels processos de participació de les plataformes

Temàtiques dels processos	%
Pressupostos participatius	24,6
Governança i normatives	20,7
Altres	12,0
Espai públic, urbanisme	10,0
Planificació urbana i planejament urbanístic	7,5
Salut i inclusió social	7,1
Socioeducatiu, cultural i esport	7,1
Medi ambient	4,9
Economia, comerç i turisme	2,4
Habitatge	2,4

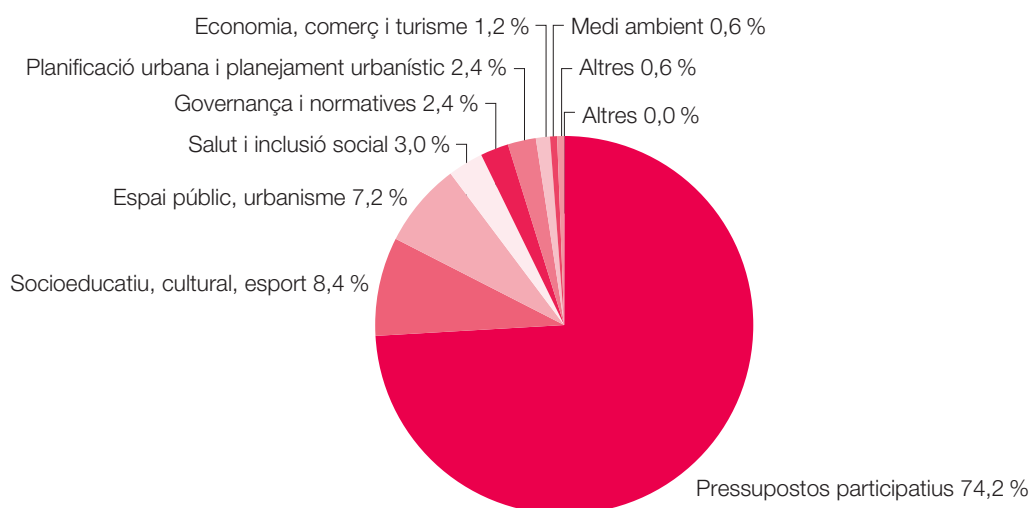
Temàtiques dels processos	%
Transport i mobilitat	1,3
Total	100

Font: elaboració pròpia.

Vinçle entre nivell de participació i temàtiques

Quan els processos són de decisió, la temàtica és sobre pressupostos participatius en gairebé un 75 % dels casos. Segueixen molt de lluny les temàtiques socioeducatives, culturals i esportives amb un 8,4 % (com ara triar la imatge de la Festa Major 2021 de Santa Maria de Martorelles, o decidir la programació del Teatre-Auditori de Sant Cugat del Vallès), i sobre espai públic i urbanisme amb un 7,2 % (per exemple, el procés sobre l'elecció del nom de la nova biblioteca de Vic, o el procés participatiu per triar un joc infantil per a la Casa de Cultura 1 d'Octubre de Sant Llorenç Savall).

Gràfic 16. Temàtiques dels processos de participació de caire decisiu

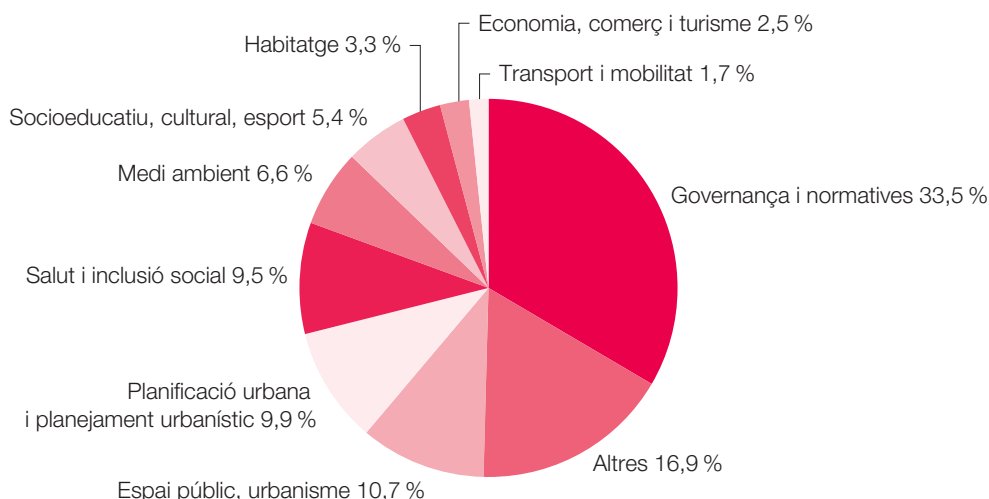

Font: elaboració pròpia.

Quan els processos són de caràcter consultiu, les temàtiques més habituals, amb un 33,5 %, són les referides a qüestions de governança i normatives (per exemple, les consultes de modificacions d'ordenances, com ara el procés participatiu per modificar l'ordenança de circulació de vehicles i vianants de Sant Boi de Llobregat, o la consulta pública per revisar els reglaments dels Consells Municipals de Sant Adrià de Besòs). Amb un 16,9 % hi ha altres temàtiques, com ara el procés «PARLEM-NE, l'escenari post-COVID» de Parets del Vallès, o l'enquesta ciutadana sobre tinença d'animals i recollida de voluminosos de Montcada i Reixac. (Vegeu gràfic 17)

Quan els processos són de caire col·laboratiu, prevalen temàtiques diverses (en un 20 % dels casos): des de pactes de ciutat fins a plans d'actuació municipal (per exemple, el procés participatiu del pacte de ciutat de Granollers, o de l'Hospitalet de Llobregat, i el pla d'actuació municipal 2020-2023 de Gavà). A més d'aquestes temàtiques, prevalen els processos relacionats amb l'àmbit de l'espai públic i l'urbanisme

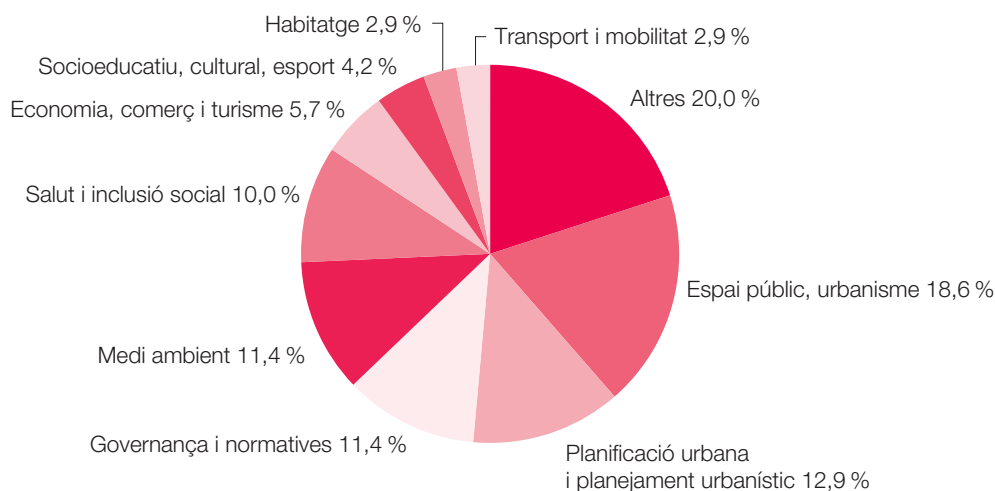
Gràfic 17. Temàtiques dels processos de participació de caire consultiu

Font: elaboració pròpia.

(18,6%). N'és un exemple el procés de Definició del nou equipament del districte 3 de Terrassa, en el qual el Plenari del Consell Municipal de Districte té la funció de proposar la creació dels grups de treball del procés i fer les funcions de Comissió de Seguiment del procés participatiu, definint-ne la metodologia, establint calendaris, participant en l'estratègia comunicativa, vetllant pel seu desenvolupament i fent-ne la valoració i el retorn dels resultats. Un altre exemple de procés col·laboratiu sobre l'espai públic i l'urbanisme és la convocatòria d'un concurs d'arquitectura per a la rehabilitació de l'edifici patrimonial de la Fàbrica Sallarès i Deu de Sabadell, a través de la plataforma digital de participació. En tercer lloc, entre els processos de caire col·laboratiu, es troben les temàtiques sobre planificació urbana i planejament urbanístic (12,9%), com és el cas del procés de «Modificació puntual del planejament de la Vessant Est del Puig del Castell», de Sant Boi de Llobregat.

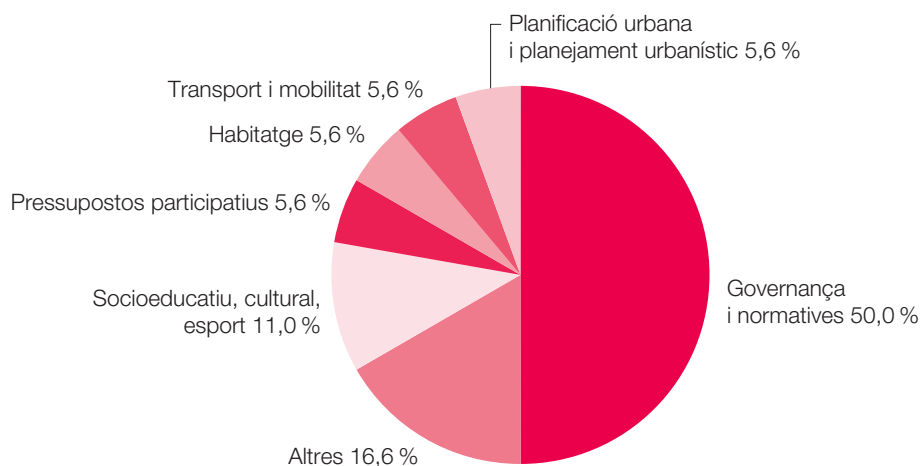
Gràfic 18. Temàtiques dels processos de participació de caire col·laboratiu

Font: elaboració pròpia.

Finalment, en els processos que únicament són informatius, la meitat estan relacionats amb qüestions de governança i normatives, amb processos d'audiències públiques en casos com ara Teià o Terrassa. Dins d'aquests també se n'inclouen altres, com per exemple, seguiment de l'execució del PAM en el cas de Tiana.

Gràfic 19. Temàtiques dels processos de participació de caire informatiu

Font: elaboració pròpia.

Grups promotors

Finalment, cal esmentar que en el 91 % dels casos els ajuntaments han estat els grups promotors dels diferents processos. El percentatge restant es reparteix entre col·lectius ciutadans, associacions de veïns i veïnes, comissions de treball, etc.

Òrgans

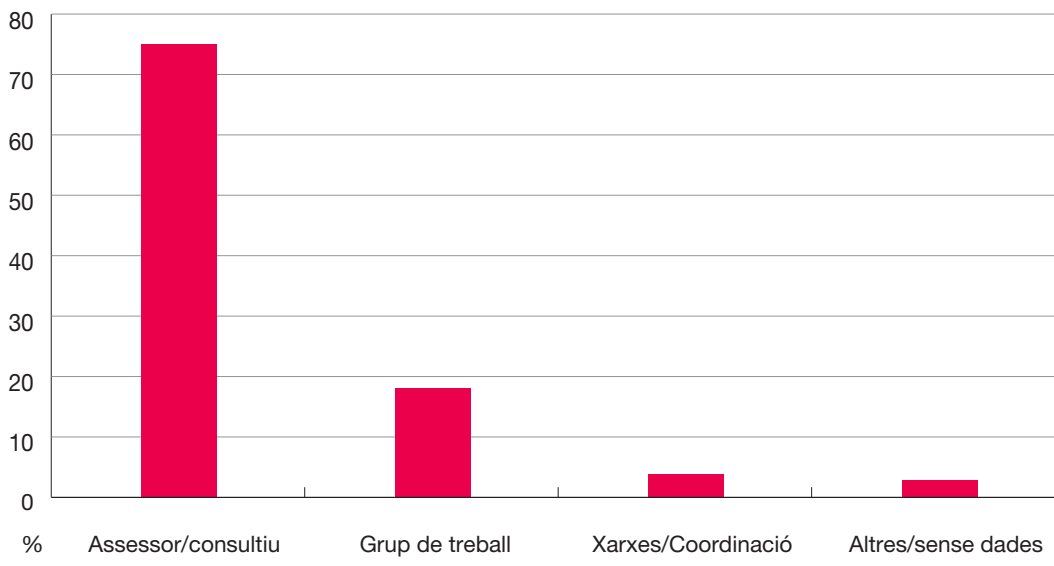
S'han sistematitzat un total de 204 òrgans de participació recollits a les plataformes analitzades. D'aquests, més del 70 % estan impulsats des dels ajuntaments. Del percentatge restant, en un 27,5 % dels casos aquesta informació no està publicada a la plataforma, i en el 2,5 % restant els promotors són consells de barri, o també, per exemple, en el cas de la Comissió de resposta escolar a l'emergència climàtica, el promotor ha estat el Consell Escolar Municipal de Sant Cugat del Vallès.

Pel que fa als tipus d'òrgans identificats, s'ha utilitzat la classificació següent, en funció de la naturalesa i/o funcions dels òrgans: òrgans assessors/consultius, aquells que tenen una funció de consulta i assessorament a/per a altres òrgans/ens; òrgans com a grups de treball, integrats per persones que, per interessos creuats en temes/sectors específics, interaccionen amb altres membres en un espai de debat, reflexió i investigació, per trobar criteris compartits; òrgans de coordinació/xarxes, amb la finalitat de fomentar un espai de coordinació entre diferents entitats o actors; i altres.

Els òrgans assessors/consultius són els majoritaris a les plataformes (75,0 %), com per exemple el Consell Escolar Municipal de Montornès del Vallès, o el Consell de Cultura de Castellar del Vallès. A molta distància, trobem els grups de treball (18,1 %), que inclouen, per exemple, el Consell Territorial de Camí de la Serra, Cirera, Molins i Vista Alegre de Mataró, o l'Espai de Trobada del Districte 3 de Sabadell. Entre els

òrgans de coordinació/xarxes (3,9 %), destaquen la Xarxa Sant Feliu, Ciutat acollidora, de Sant Feliu de Llobregat. I finalment, en la categoria «altres i sense dades», s'inclouen alguns òrgans amb funcions de control i seguiment, com és el cas de la Comissió Ciutadana de Seguiment de Teià, i d'altres sense dades.

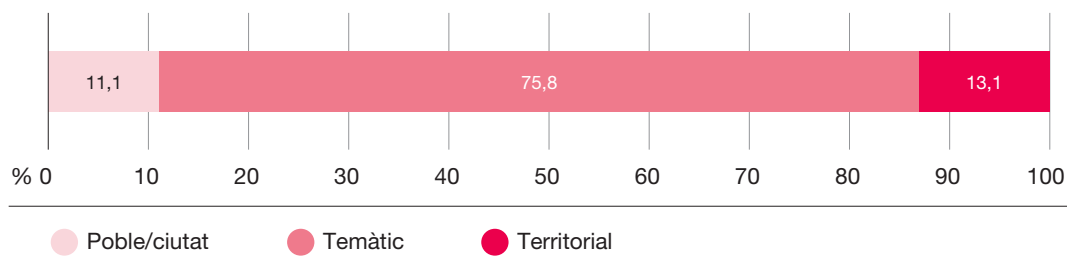
Gràfic 20. Tipus d'òrgans de participació de les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Entre els òrgans assessors/consultius, s'ha creat una subcategoria en funció de les característiques dels òrgans inclosos. Així, un 75,8 % d'aquests són òrgans temàtics, és a dir, aborden un sector/tema de manera específica (per exemple, el Consell Sectorial d'Esports d'Olesa de Montserrat). Un 13,1 % d'aquests òrgans assessors/consultius són territorials (com ara el Consell del Poble de Palou a Granollers, entre d'altres). Per últim, s'hi inclouen òrgans assessors consultius de poble/ciutat (11,1 %), que són aquells que actuen com a màxim òrgan consultiu i de participació en els ens locals analitzats, en què els representants dels ens i de la ciutadania debaten els afers principals de la ciutat.

Gràfic 21. Tipus d'òrgans assessors/consultius

Font: elaboració pròpia.

Temàtiques

Pel que fa a les temàtiques dels òrgans, gairebé una cinquena part estan dedicats a qüestions socioeducatives, culturals i esportives (19,2 %), per exemple: Consell Muni-

cipal d'Esports d'Esplugues de Llobregat. Els segueixen processos que tenen a veure amb els òrgans territorials (16,7 %), com ara el Consell del Poble de Palou a Granollers, o el Consell de Districte Centre / Vinyets-Molí Vell de Sant Boi de Llobregat. En tercer lloc, trobem altres temàtiques (14,3 %), que inclouen temes que van des de la solidaritat i cooperació (p. ex. Consell Municipal de Solidaritat de Sant Adrià de Besòs), fins a temes de seguretat (p. ex. Consell Municipal de Seguretat de Sant Feliu de Llobregat), o comunicació, memòria democràtica, civisme i convivència, entre d'altres. En quart lloc, els òrgans relacionats amb les etapes vitals (10,3 %), com ara el Consell d'Infants de Castellar del Vallès, o el Fòrum de les Adolescències de Granollers. A partir d'aquí, les temàtiques representen menys d'un 10 % del total (salut i inclusió social; economia, comerç i turisme; medi ambient; governança i normatives, entre d'altres).

Taula 12. Temàtiques dels òrgans de participació de les plataformes

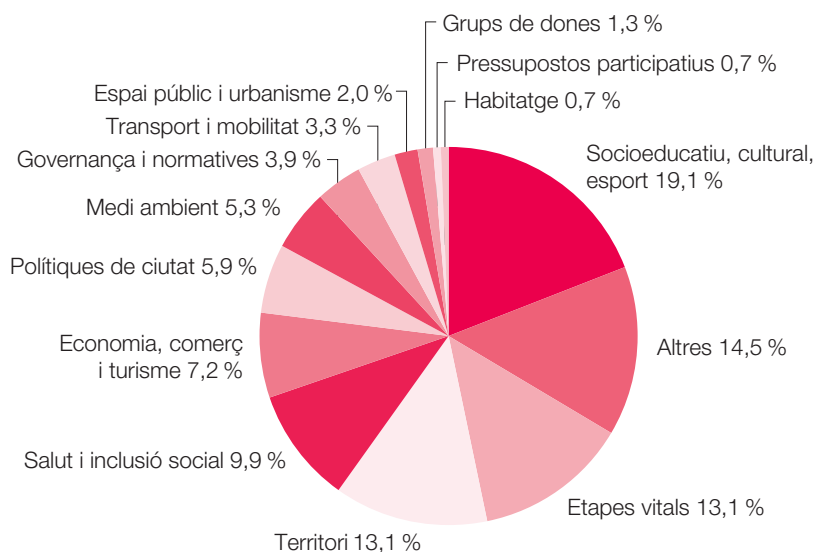
Temàtiques dels òrgans	%
Socioeducatiu, cultural, esport	19,2
Territorials	16,7
Altres	14,3
Etapes vitals	10,3
Salut i inclusió social	9,9
Economia, comerç i turisme	7,4
Medi ambient	5,4
Governança i normatives	4,9
Polítiques de ciutat	4,4
Transport i mobilitat	2,5
Espai públic, urbanisme	2,0
Grups de dones	1,0
Pressupostos participatius	1,0
Habitatge	1,0
Total	100

Font: elaboració pròpia.

Vincle entre nivell de participació i temàtiques

Quan els òrgans són assessors/consultius, la temàtica principal en un 19,1 % dels casos fa referència a aspectes socioeducatius, culturals i esportius. Seguidament, amb un 14,5 %, trobem altres temàtiques, i amb un 13,2 % les etapes vitals.

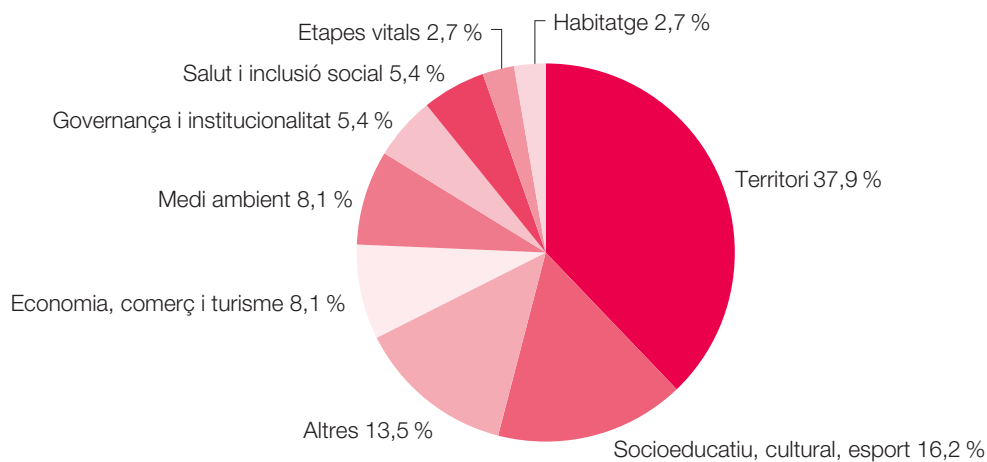
Gràfic 22. Temàtiques dels òrgans assessors consultius

Font: elaboració pròpia.

En el cas dels òrgans grup de treball, les temàtiques són de tipus territorial en un 37,8 % dels casos, i socioeducatives, culturals i esportives en el 16,2 %.

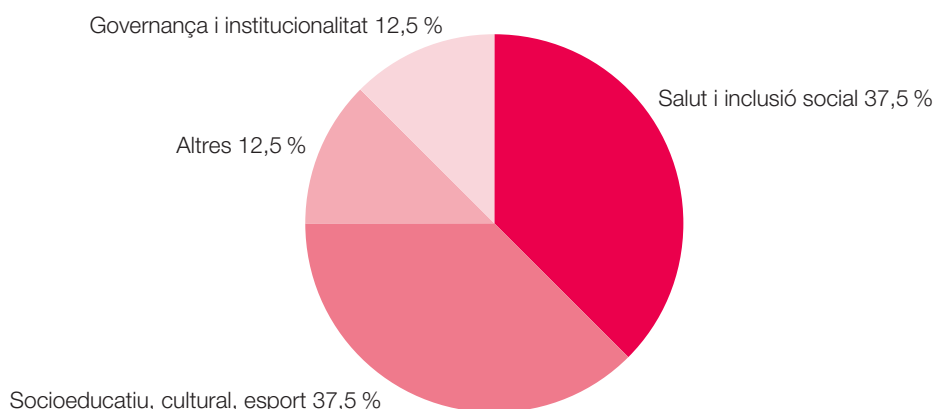
Gràfic 23. Temàtiques dels òrgans grup de treball

Font: elaboració pròpia.

Finalment, si ens fixem en els òrgans de coordinació/xarxes, el 37,5 % dels casos corresponen a salut i inclusió social (com ara la Comissió d'Igualtat de Torrelles de Llobregat), i un altre 37,5 % correspon a qüestions socioeducatives, culturals i esportives (Coordinadora Cultural de Torrelles de Llobregat, la Comissió de festes de Montornès del Vallès).

Gràfic 24. Temàtiques dels òrgans de coordinació/xarxes

Font: elaboració pròpia.

5.3. Què expliquen l'activitat i el nombre d'usuaris i usuàries

L'anàlisi d'aquest apartat s'ha fet a partir dels resultats del grup focal amb els representants de la Plataforma311, de les respostes a l'enquesta «Diagnosi de les Plataformes Participa311» feta per la DIBA als municipis que tenen aquest recurs amb concessió de la DIBA, i del tractament de la base de dades elaborada.

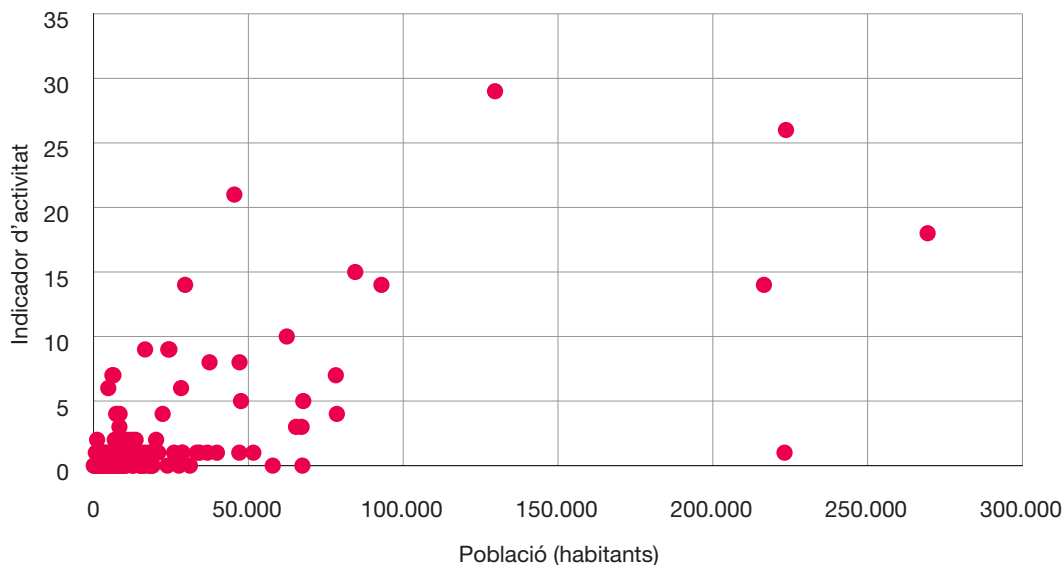
En primer lloc s'aborda l'anàlisi dels factors que podrien explicar l'índex d'activitat a les plataformes, i després s'analitzen els factors que podrien explicar les de persones inscrites a les plataformes.

Grau d'activitat

El grau d'activitat de les plataformes, entès com la suma del nombre de processos i d'òrgans existents en el recurs, ve determinat per diferents factors (Steinbach *et al.*, 2019; Falco i Kleinhans, 2018; García-Rayado, Royo i Pina, 2020). Per a aquest estudi, el grau d'activitat de les plataformes s'ha creuat amb algunes variables, com ara la mida de la població, el nombre de persones registrades i la despesa en participació (€/hab.) per tal d'analitzar-ne la relació amb el dinamisme de la plataforma. El personal per gestionar la plataforma va apuntar-se com un altre factor explicatiu en el grup focal.

Pel que fa a la mida poblacional, com mostra el següent gràfic, s'observa que com més petit és el municipi, menys activitat es desenvolupa a la plataforma. Tanmateix, hi ha algunes excepcions, com en casos de municipis de menys de 50.000 habitants amb un indicador d'activitat alt, com per exemple Sant Feliu de Llobregat. Aquest municipi és el tercer ajuntament amb un indicador d'activitat més elevat en comparació amb la resta de municipis de la província (excloent Barcelona), només per darrere de Terrassa, que és el segon municipi amb un indicador d'activitat econòmica més elevat (amb 5 processos actius i 21 òrgans de participació), i Mataró, que té l'indicador d'activitat més alt, amb 6 processos actius i 23 òrgans de participació.

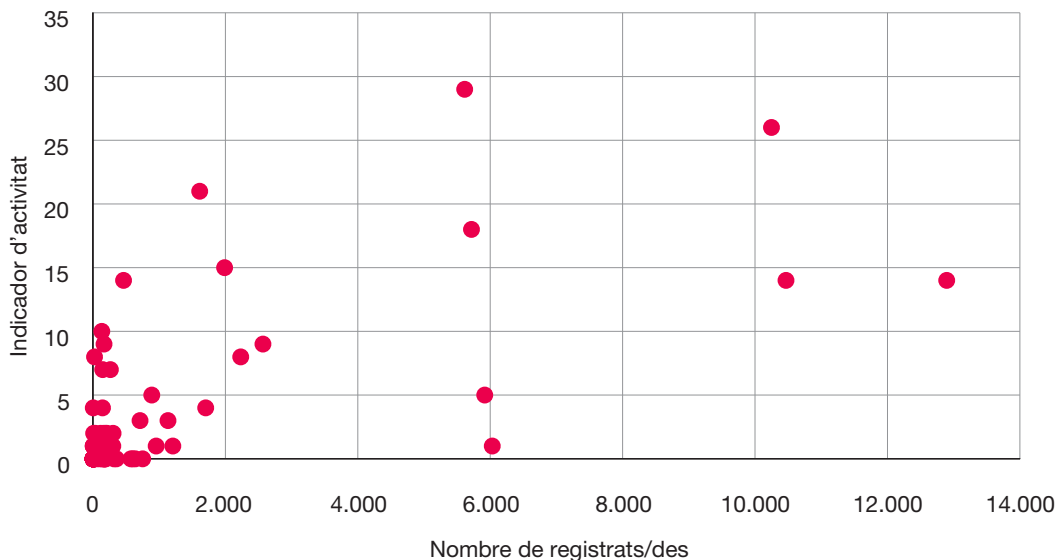
Gràfic 25. Distribució de l'indicador d'activitat entre els municipis amb plataforma, segons la població del territori

Font: elaboració pròpia.

Pel que fa a la xifra de persones registrades, el gràfic següent mostra una tímida tendència a l'augment del nombre a mesura que l'indicador d'activitat creix. De nou, però, trobem algunes excepcions, com és el cas, per exemple, de Sant Feliu de Llobregat, que tot i tenir un indicador d'activitat de 21, només té 1.612 persones inscrites a la plataforma.

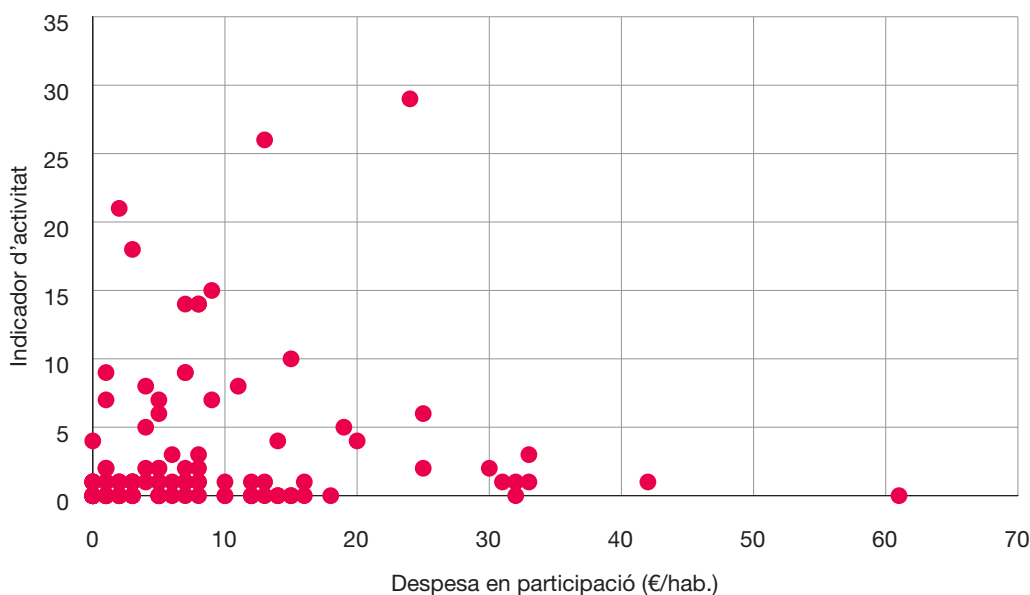
Gràfic 26. Distribució de l'indicador d'activitat entre els municipis amb plataforma, segons el nombre de persones registrades a les plataformes

Font: elaboració pròpia.

Per altra banda, una major despesa en participació per persona no implica un major indicador d'activitat. D'acord amb el gràfic següent, els municipis amb un indicador d'activitat superior tenen una despesa d'entre 2 i 24 € per persona.

Gràfic 27. Distribució de l'indicador d'activitat entre els municipis amb plataforma, segons la despesa en participació (€/hab.)

Font: elaboració pròpia, a partir del portal de Transparència Catalunya.

L'existència de personal per gestionar la plataforma és, d'acord amb les persones participants en el grup focal, un element fonamental per explicar l'activitat de la plataforma. De l'enquesta «Diagnosi de les Plataformes Participa311» feta per la DIBA, un 13,2 % dels ajuntaments que van respondre indiquen la manca de personal per gestionar-la.

No només sembla fonamental disposar de personal, sinó que aquest ha d'estar format per gestionar la plataforma i poder-ne dinamitzar els components i recursos. En aquest sentit, gairebé la meitat (45,3 %) dels ajuntaments que van respondre a l'enquesta, declaren necessitar més formació, tot i tenir personal per gestionar la plataforma. Aquesta idea va ser desenvolupada al grup focal, on es va manifestar la necessitat d'ampliar, per exemple, els manuals d'instruccions de la plataforma per entendre'n les funcionalitats. De fet, un 15,1 % dels ajuntaments participants en l'enquesta va manifestar que la plataforma és molt complicada de fer servir. Es descriu, específicament, com a «poc intuïtiva i complexa». Per abordar aquesta problemàtica, els participants en el grup focal advocaven per avançar cap a solucions que facilitin l'ús i operativitat de la plataforma, com ara mitjançant la utilització de plantilles per editar la pàgina web.

Davant d'aquesta manca de personal i comprensió de l'ús de la plataforma, segons l'enquesta de la DIBA un 13,2 % dels ajuntaments tenen un proveïdor extern que els ajuda amb la gestió de la plataforma, com en el cas de l'ajuntament de Viladecans. Per a aquest grup de municipis, segons l'opinió expressada en el grup focal, el nivell tècnic no és tan problemàtic a l'hora de promoure l'activitat a les plataformes, com ho poden ser la manca de campanyes de comunicació per fer arribar aquests processos a la ciutadania, o l'evolució de la versió de la plataforma web.

No obstant tot això, un 13,2 % manifesta que no tenen cap dificultat en relació amb la plataforma. De fet, a partir de l'experiència en l'ús de les plataformes de participació, alguns municipis han identificat alguns processos en què l'activitat té més èxit en comparació amb altres, com ara els pressupostos participatius (en els quals, segons el tècnic

de l'ajuntament de Granollers convidat al grup focal «s'ha obtingut una molt bona resposta»), o els processos híbrids (en relació amb els que són exclusivament digitals).

Pel que fa a aquests aprenentatges, també es presenta com un repte la manca de democratització de la plataforma dins del consistori. S'advoca per una gestió més col·laborativa i transversal entre seccions departamentals, per fomentar l'ús des dels diferents espais de l'Administració local, i no únicament des de la secció de participació ciutadana.

Finalment, d'acord amb els resultats del grup focal, el grau d'activitat de les plataformes també el determinen altres factors com ara la limitació pressupostària, o la manca de temps de dedicació per part dels equips tècnics dels ajuntaments per tal d'explorar i comprendre les funcionalitats i potencialitats de les plataformes i, per tant, per promoure l'activitat a les plataformes de participació. Malgrat això, es reconeix i valora l'esforç del personal de l'empresa que gestiona el suport a l'usuari de la plataforma Participa311, així com de l'equip tècnic de la Diputació de Barcelona a l'hora d'assessorar i formar el personal tècnic dels ajuntaments encarregats de gestionar la plataforma, i facilitar l'intercanvi d'experiències i l'aprofitament de les bones pràctiques dels ajuntaments que se'n surten millor amb la plataforma, en espais com ara l'Àgora Participa311.

En definitiva, el grau d'activitat de les plataformes està molt determinat per l'existència de personal format per gestionar la plataforma, i també per la complexitat de les funcionalitats del recurs. La mida de la població determina el grau d'activitat de les plataformes, considerant que com més petit és el municipi menys activitat desenvolupa. Igualment, el nombre de persones registrades tendeix a augmentar a mesura que creix l'indicador d'activitat. També són factors determinants la limitació pressupostària i la manca de temps del personal tècnic dels ajuntaments per explotar les potencialitats de la plataforma. En canvi, en els casos analitzats la despesa en participació per persona no sembla tenir una influència.

Nombre de persones registrades

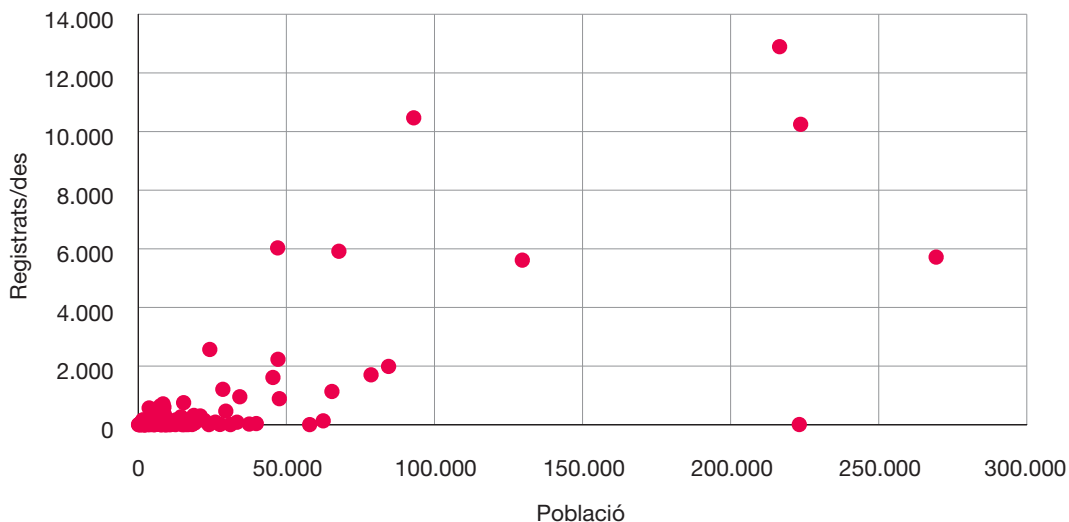
Per fer aquesta anàlisi, a més de l'indicador de població, s'han fet servir les següents variables sociodemogràfiques per explorar la relació amb el nombre d'usuaris i usuàries de les plataformes: nivell d'instrucció universitari i índex d'envelliment. Aquestes anàlisis s'han de prendre amb molta precaució ja que el nombre d'usuaris i usuàries de les plataformes actives encara és molt baix en comparació amb la població del municipi.

Si ens fixem en la distribució del nombre de persones registrades en funció de la població dels territoris, podem veure que, en general, la xifra de persones participants és petita, i que creix a mesura que les ciutats són més grans. Sant Cugat del Vallès, tot i no arribar als 100.000 habitants, és la segona plataforma que té més persones registrades (10.467), només per darrere de Sabadell (12.895). (Vegeu gràfic 28)

Si analitzem la distribució de les persones participants segons el percentatge de població amb instrucció universitària, el gràfic mostra que la distribució de les persones registrades a les plataformes es concentra especialment en els municipis en què el percentatge de població amb instrucció universitària es troba entre el 12 % i el 22 %⁷, en una dispersió de casos que no mostra correlació. (Vegeu gràfic 29)

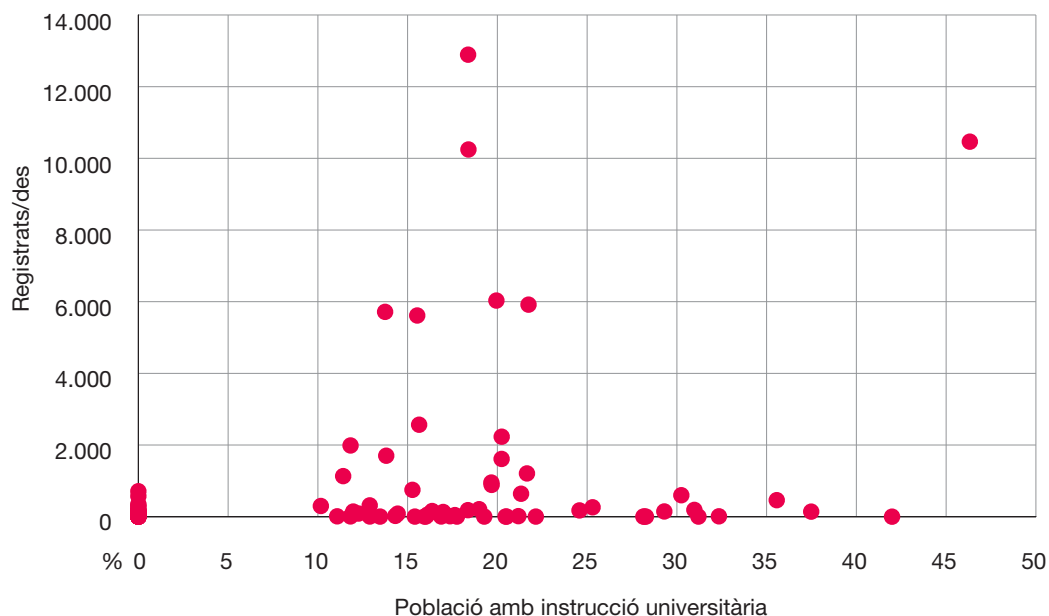
7. La mitjana a Catalunya és d'un 20,3 %.

Gràfic 28. Distribució dels registrats/des a la plataforma, en funció de la mida de la població

Font: elaboració pròpia.

Gràfic 29. Distribució dels registrats/des a la plataforma, en funció del percentatge de població amb instrucció universitària

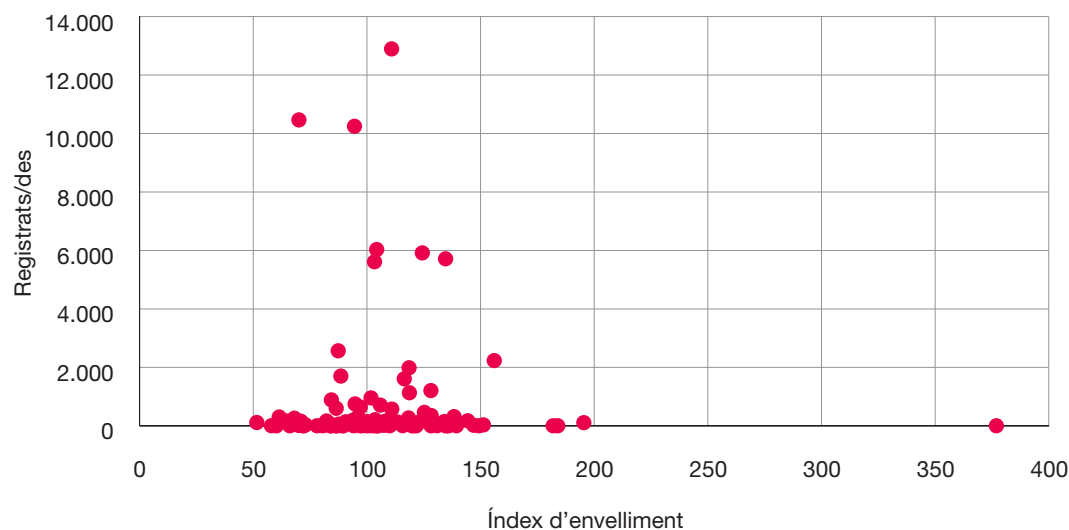

Font: elaboració pròpia, a partir de dades de l'IDESCAT.

Si observem la distribució de les persones participants segons l'índex d'envelliment, el gràfic següent mostra que el municipi amb més persones inscrites (Sabadell, amb més de 12.000) té un índex superior a 100. En canvi, els següents municipis amb més persones inscrites, Sant Cugat del Vallès i Terrassa, tenen un índex d'envelliment inferior a 100. Entre les poblacions amb un índex superior a 100, també destaquen quatre municipis que tenen entre 5.000 i 6.000 persones inscrites. Per tant, es pot concloure que l'índex d'envelliment no sembla influir en la xifra de persones usuà-

ries en els casos analitzats. No obstant això, val la pena assenyalar que els municipis on l'índex d'envelliment supera el 160, el nombre de persones usuàries de les plataformes és pràcticament nul tot i que això pot ser explicat per altres factors.

Gràfic 30. Distribució dels registrats/des a la plataforma, en funció de l'índex d'envelliment

Font: elaboració pròpia, a partir del Programa Hermes.

Entre els integrants del grup focal no hi ha una postura homogènia sobre quins són els grups etaris que fan més ús de les plataformes de participació analitzades. Tot i que l'objecte d'aquest estudi no es descriure el perfil de les persones usuàries de les plataformes de participació (per la manca d'accés a aquesta informació per part de l'equip redactor), es recull aquesta aportació del grup focal, en considerar-se que no només contribueix a descriure la participació digital a la província de Barcelona, sinó també al debat sobre els factors individuals (com el gènere o el nivell d'estudis, a més del de l'edat) que impacten en la bretxa digital, és a dir, en el desigual accés i ús d'Internet i, per tant, en la participació digital (Serra, 2019).

En general, però, hi ha consens en la necessitat de promoure els processos de formació a la ciutadania en l'àmbit de la participació i, en concret, en els elements i recursos de la participació digital per poder fer créixer el nombre de persones usuàries d'aquestes plataformes.

A més de la manca de processos de formació, s'identifica una altra barrera per fer créixer el nombre de persones usuàries de les plataformes digitals de participació: el registre, és a dir, el fet d'haver d'introduir les dades personals de l'usuari/entitat/associació per tal de poder participar a la plataforma fent comentaris en una secció o creant propostes. Es considera que aquest pas actua com una barrera per a persones que hi voldrien participar puntualment.

Per concloure, la baixa participació a les plataformes que s'han analitzat (si es fa la comparació amb la mida poblacional dels municipis inclosos en l'estudi), es pot atribuir a diversos factors, com poden ser el desconeixement i o/la manca de confiança en els processos de participació, o les barreres tramitològiques per accedir-hi. Ara bé, si mirem la distribució del nombre de persones registrades segons la pobla-

ció dels territoris, trobem que la xifra de participants creix a mesura que les ciutats són més grans tal i com era previsible. L'edat és un altre factor individual que pot tenir impacte en la participació digital. En canvi, en els casos analitzats, l'índex d'envelliment municipal no s'ha observat que tingui relació amb el nombre de persones usuàries.

5.4. Quin és el grau d'usabilitat de les plataformes?

Tal com s'ha exposat en el punt 5.1., en la categoria d'usabilitat de la plataforma s'han analitzat tres aspectes concrets de les plataformes: espais per a la participació organitzada, opció multilingüe i accessibilitat. A partir d'aquestes tres variables s'ha construït un indicador d'usabilitat, en base a la suma de l'existència, o no, d'espais per a la participació organitzada, opció multilingüe i accessibilitat a la plataforma. Si les plataformes disposen dels tres elements, el grau d'usabilitat rep un tres. En els casos en què només en té dos, té un nivell dos en aquest indicador. Si només en té un dels tres, aleshores el nivell és d'un u. I, finalment, si no en té cap: té un zero.

Així, en la taula següent podem veure que les plataformes amb nivells d'usabilitat més alts es troben, particularment, en els municipis de més de 50.000 habitants; tot i així, només representen un 6,3 % de tots els d'aquest rang de població. El nivell d'usabilitat 2 representa al voltant d'un 60 %-70 % en totes les mides poblacionals, mentre que un terç dels municipis de fins a 5.000 habitants tenen el nivell 1, que en la resta de segments es troba entre el 21 i el 27 %. Finalment, el nivell d'usabilitat 0 és inferior a l'11,1 % en tots els municipis.

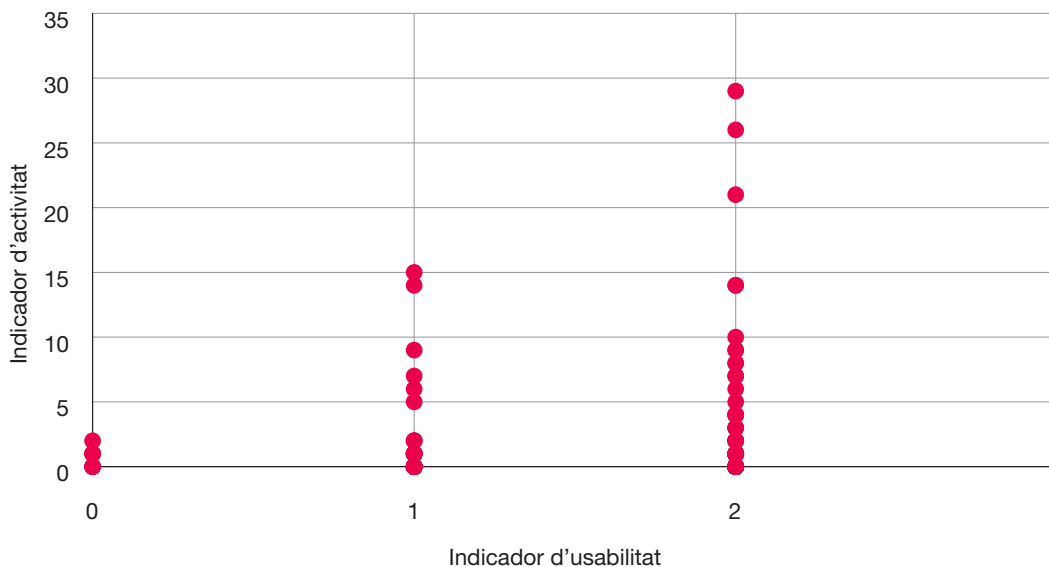
Taula 13. Nivell d'usabilitat de les plataformes, segons mida del municipi

Tipus d'ens	Nivell d'usabilitat 0	Nivell d'usabilitat 1	Nivell d'usabilitat 2	Nivell d'usabilitat 3	Total
Menys de 5.000 hab.	0,0 %	33,3 %	66,7 %	0,0 %	100 %
Entre 5.001 i 10.000 hab.	9,1 %	21,2 %	69,7 %	0,0 %	100 %
Entre 10.001 i 50.000 hab.	11,1 %	26,7 %	60,0 %	2,2 %	100 %
Més de 50.000 hab.	0,0 %	25,0 %	68,7 %	6,3 %	100 %

Font: elaboració pròpia.

Per altra banda, també s'ha vinculat el grau d'activitat de les plataformes amb el nivell d'usabilitat. En aquests casos, trobem que les plataformes amb uns majors nivells d'usabilitat, presenten un indicador d'activitat més alt, excepte quan el nivell d'usabilitat és de 3. És a dir, a mesura que augmenta la qualitat del disseny de la pàgina web per facilitar l'ús que se'n pot fer, incloent aspectes com la possibilitat d'habilitar espais per a la participació organitzada, canviar la llengua de la pàgina, o oferir informació sobre la plataforma per apropar l'ús de les noves tecnologies a la ciutadania, més dinamisme té la plataforma de participació, considerant el nombre de processos iniciats i d'òrgans publicats.

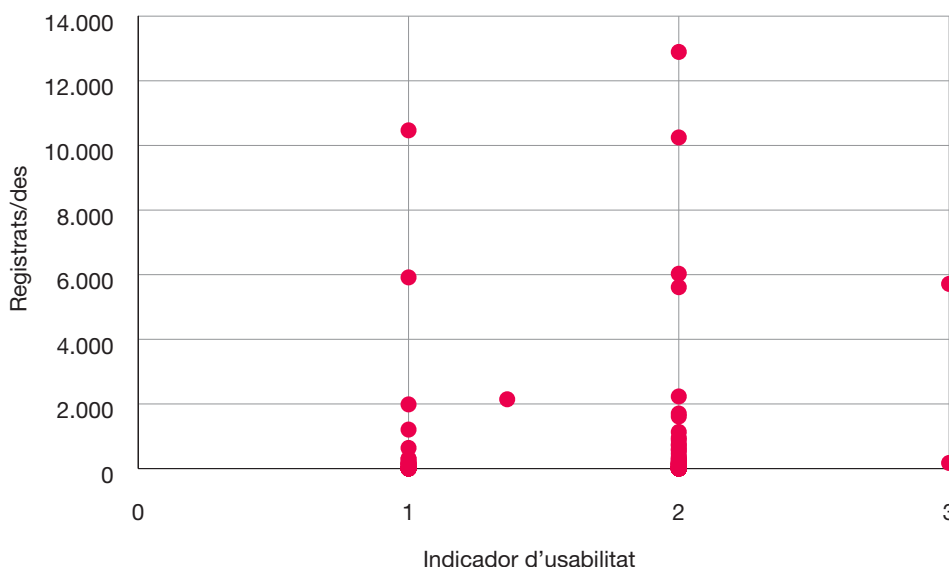
Gràfic 31. Distribució de l'indicador d'activitat, en funció de l'indicador d'usabilitat

Font: elaboració pròpia.

També s'ha analitzat si les plataformes amb majors nivells d'usabilitat tenen més persones inscrites. En aquest cas, el gràfic mostra una certa tendència a l'alça en el nombre de persones registrades fins al nivell dos de l'indicador d'usabilitat. En el nivell 3, però, la xifra de registrats cau. Per tant, es confirmaria la hipòtesi que les plataformes amb majors nivells d'usabilitat tenen més persones inscrites.

Gràfic 32. Distribució del nombre de persones registrades, en funció de l'indicador d'usabilitat

Font: elaboració pròpia.

5.5. La transparència de les dades a les plataformes

Com s'ha descrit en el punt 5.1., les estadístiques i dades obertes generals de la plataforma estan presents en el 80,19 % dels municipis que en tenen. En aquest apartat s'analitza la distribució d'aquesta dada, segons la mida poblacional dels ens locals analitzats (excloent les tres EMD i el Consell Comarcal).

En aquest cas, s'observa que la franja de mida poblacional en què la manca d'informació relativa a les estadístiques i dades obertes és més gran és entre els municipis de més de 50.000 habitants: el 25 % no tenen activades les estadístiques i dades obertes. En segon lloc, els municipis d'entre 10.001 i 50.000 habitants, que les tenen inactives en un 20,0 %. En canvi, en els municipis de menys de 5.000 habitants aquest percentatge és d'un 15,2 %. Per tant, en els municipis més petits el percentatge d'estadístiques i dades obertes actives és superior al dels municipis més grans.

Taula 14. Distribució de l'activació de les estadístiques i dades obertes a les plataformes (%), segons mida poblacional

	Estadístiques i dades obertes		Total
	Inactives	Actives	
Menys de 5.000 hab.	15,2	84,8	100
Entre 5.001 i 10.000 hab.	18,2	81,8	100
Entre 10.001 i 50.000 hab.	20,0	80,0	100
Més de 50.000 hab.	25,0	75,0	100

Font: elaboració pròpia.

La disponibilitat d'estadístiques i dades obertes a les plataformes també s'ha relacionat amb les variables de la institucionalització de la participació utilitzades en aquest estudi. Així doncs, entre els municipis amb plataforma s'observa que les estadístiques i dades obertes estan disponibles en més de la meitat dels casos (61,3 %) en els municipis que sí tenen regulats els mecanismes de participació en el reglament de participació. En canvi, el 38,7 % dels que presenten les estadístiques i dades obertes, no tenen regulació dels mecanismes de participació.

Taula 15. Distribució de les estadístiques i dades obertes (%), segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació

	No tenen regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	Sí tenen regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	Total
Estadístiques i dades obertes	38,7	61,3	100

Font: elaboració pròpia, a partir de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

Si ens fixem en si disposen, o no, d'un equip tècnic de participació al municipi, veiem que les estadístiques i dades obertes estan disponibles en un 64,6 % dels municipis que tenen equip tècnic de participació. En canvi, el 29,9 % dels que presenten estadístiques i dades obertes no disposen d'equip tècnic de participació.

Taula 16. Distribució de les estadístiques i dades obertes (%), segons equip tècnic de participació

	Amb equip tècnic de participació	Sense equip tècnic de participació	SD	Total
Estadístiques i dades obertes	64,6	29,9	5,5	100

Font: elaboració pròpia, a partir de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Pi i Sunyer.

En definitiva, per tant, es pot veure que el percentatge de plataformes amb transparència i dades obertes de la plataforma és superior en els municipis més petits, i en aquells on es disposa d'equip tècnic de participació i regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació.

Finalment, en relació amb la transparència de les dades a la plataforma també és pertinent esmentar la baixa activació del component de «seguiment de resultats» a les plataformes, en el qual s'ofereix un resum del grau d'implementació de les propostes recollides en un espai de participació. Pel que fa als processos, representava només un 4,5 % dels casos, i en el dels òrgans, un 1,5 % sobre el total dels components.

6. Conclusions

L'adopció de plataformes s'estén ràpidament a la província de Barcelona, però amb una implementació encara molt limitada.

Dels 310 ajuntaments analitzats, una mica més de la meitat (59%) tenen plataforma. En pocs anys (entre el 2017 i el 2021), més de la meitat dels municipis de la província han adoptat plataforma digital de participació ciutadana.

Ara bé, la distribució de les plataformes en el territori de la província de Barcelona no és, però, homogènia. Fora de la regió metropolitana de Barcelona i en les poblacions de menys de 5.000 habitants és on la penetració és menor, i només el 19% d'aquests municipis en té. Alguns exemples són Gualba, Martorelles o Cabrera de Mar. A partir dels 5.000 habitants i fins a 50.000, prop del 70% dels municipis disposen de plataforma de participació, percentatge que supera el 88% en les ciutats de més de 50.000 habitants.

L'existència i ús de les plataformes digitals de participació estan vinculats a la política de participació dels municipis (però no només).

Hi ha una clara relació entre els municipis amb política participativa i els que han impulsat una plataforma digital. Els municipis més matiners en adoptar la plataforma són aquells que ja tenien estructura i política de participació. Els que actualment van accedint a la plataforma tenen menys desenvolupada aquesta política respecte els primers.

Entre els diferents indicadors emprats referents a la política de participació, s'han utilitzat el fet de tenir regulats els mecanismes de participació en un reglament de participació; disposar d'un equip tècnic; destinar-hi recursos econòmics; i també s'ha considerat el suport econòmic de la DIBA en l'àmbit de la participació. Per una banda, la plataforma és un incentiu per impulsar polítiques participatives, però el fet que l'ens local no tingui una política de participació en pot limitar-ne l'ús i desplegament, considerant la manca de tradició participativa i experiència en aquest àmbit que es dona en aquests casos.

Atenent al vincle entre la política de participació dels municipis i l'existència i ús d'una plataforma digital de participació, es poden determinar diferents perfils de municipis. En primer lloc, municipis que no han posat en marxa cap plataforma digital de participació, fonamentalment municipis de fins a 5.000 habitants, que no tenen una política de participació, és a dir, que majoritàriament no tenen regulada la participació, ni tenen equip tècnic, ni destinen, en gairebé el 70% dels casos, cap recurs econòmic a la participació ciutadana.

En aquest tipus de municipis i entorns sense plataformes es poden pensar diferents tipus d'estratègies: a) acompanyar aquells municipis similars que si en fan ús i

convertir-los en referents; b) impulsar altres estratègies alternatives per aprofitar el potencial de la digitalització en la participació més enllà de les plataformes; c) explorar altres tipus d'ens locals supramunicipals que puguin donar cobertura a aquests municipis a través del suport en la gestió, com ara els consells comarcals.

Davant d'aquests, es troben els municipis que han desplegat plataformes de participació. Ara bé, dins d'aquest grup, un 26 % encara no l'han iniciat, és a dir, no han encetat cap procés, ni han publicat cap òrgan a la plataforma. Aquests són fonamentalment, municipis fins a 5.000 habitants, que no compten amb política de participació. Entre els que l'han iniciat, només un 29,7 % (27 plataformes) tenen més d'un procés actiu.

Entre els que l'han iniciat, podem trobar els municipis principiants amb un únic procés actiu com la Garriga, Gavà, Premià de Mar o Sant Andreu de Llobregat. Amb més d'un procés actiu hi ha el 29,7 % (27 plataformes). Entre aquests, hi ha els municipis que hem anomenat iniciats com ara Sant Feliu de Llobregat, Sitges o Vic amb entre 2 i 5 processos actius; i els avançats, com per exemple Sant Vicenç dels Horts o Mataró, amb més de cinc.

Els diferents graus d'activitat a les plataformes s'expliquen per factors com ara l'existència de personal que estigui format per gestionar la plataforma, el grau de complexitat de les funcionalitats d'aquesta, així com per altres factors relacionats amb els recursos pressupostaris previstos, i el temps de dedicació per part dels equips tècnics dels ajuntaments per explorar i entendre les funcionalitats i potencialitats de les plataformes.

El nombre de persones registrades a les plataformes és baix.

En general, la participació individual és encara molt baixa si es compara amb la població dels municipis analitzats. En els municipis que tenen plataforma iniciada, les persones registrades a les plataformes representen només un 3 % de la població total d'aquest grup de municipis. Calaf, tot i ser una població de menys de 5.000 habitants, és el municipi amb el percentatge més alt de persones registrades a la plataforma sobre el total de la població, un total del 15,7 %.

No obstant això, el nombre de persones participants creix a mesura que les poblacions són més grans. La xifra d'usuaris de les plataformes creix també quan el nivell d'usabilitat de la plataforma és alt. I també quan hi ha més activitat a la plataforma. L'indicador d'activitat presenta una mitjana de 2,39 en les plataformes que tenen entre 0 i 200 participants. En canvi, en les que en tenen més de 200, la mitjana en l'indicador d'activitat és de 8,17.

El fet d'haver-se de registrar a la plataforma es percep, per part d'alguns tècnics de participació, com una barrera per utilitzar la plataforma. És a dir, haver d'introduir les dades personals de l'usuari/entitat/associació per poder participar a la plataforma fent comentaris en una secció o creant propostes acaba per desincentivar els usuaris.

Per poder fer arribar aquest tipus de participació a la ciutadania, els equips tècnics de participació coincideixen en la necessitat d'impulsar aquests recursos digitals a través de campanyes de comunicació per part dels ajuntaments per tal de difondre'ls entre la seva població, davant del desconeixement que s'observa entre la ciutadania. En paral·lel, s'advoca per promoure processos de formació a la ciutadania en l'àmbit de la participació digital per poder fer créixer l'ús de les plataformes entre la població.

Els «processos» acaparen els espais de participació en les plataformes de participació digitals.

Les funcionalitats de les plataformes permeten encetar diferents espais de participació. Els «processos» són els espais per excel·lència en les plataformes analitzades. Gairebé la meitat d'aquestes tenen almenys un procés en actiu.

Aquests processos es desenvolupen en un 42,2 % de forma híbrida. De fet, després dels moments més difícils de la pandèmia, aquests processos van guanyant terreny. Els presencials, en canvi, s'han reduït de manera considerable, molt probablement a causa de les restriccions provocades per la covid-19. Els processos exclusivament digitals representen gairebé la meitat dels processos sistematitzats. Hi ha una bona part de processos de consulta, especialment els referits a normativa, per als quals l'àmbit digital sembla considerar-se suficient. En molts casos, són els processos de consultes prèvies que ara es vehiculen a través de les plataformes.

A banda dels processos, les plataformes també s'utilitzen per incloure la vessant digital dels espais de participació estables del municipi, els òrgans. Però el seu ús és molt inferior. Es dona només en un 22,9 % de les plataformes dels ajuntaments analitzats.

Finalment, en els casos de les plataformes digitals de participació que no són de la DIBA s'han trobat altres funcionalitats activades, com ara l'espai de «Precs i preguntes al Ple», o l'espai de «Jornades».

Els pressupostos participatius regnen a les plataformes de participació.

Els processos més utilitzats en les plataformes de participació han estat els pressupostos participatius. Segons els municipis, és el tipus de procés que té més èxit, és a dir, en què la ciutadania hi participa i s'hi involucra més. Del total de temàtiques, representen el 24,6 %, però entre els processos de decisió són el 75 % del total. Una trentena de municipis tenen actualment processos de pressupostos participatius actius a les plataformes (Pressupostos participatius 2021 de Vilanova i la Geltrú, Pressupostos joves 2021-2022 de Vilanova del Vallès, Pressupostos participatius de joventut 2021 de Taradell, entre d'altres).

Els «òrgans» són el segon espai de participació de les plataformes digitals.

Tot i tenir menys presència que els «processos» a les plataformes de participació, els òrgans són el segon espai de participació que més es fa servir a les plataformes de participació. Aquests espais s'utilitzen, bàsicament, per explicar les funcions dels òrgans (activant el component de la pàgina informativa de la plataforma) i per fer les convocatòries de trobades presencials o virtuals. I molt residualment, per recollir propostes.

D'entre els òrgans existents, els assessors consultius són els majoritaris a les plataformes (75,0 %). Tres de cada quatre aborden temàtiques/sectors concrets i específics, essent la temàtica «socioeducativa, cultural i esportiva», la principal. Un exemple d'aquest tipus d'òrgan és el Consell Sectorial d'Esports d'Olesa de Montserrat. A més dels òrgans assessors consultius que aborden temàtiques, un de cada deu són territorials, com ara el Consell del Poble de Palou a Granollers. En aquesta mateixa proporció (11,1 % dels casos), trobem els òrgans que actuen com a màxim òrgan consultiu i de participació en els ens locals analitzats, en què els representants dels ens i de la ciutadania debaten els afers principals de la ciutat, els òrgans de ciutat/poble.

Per altra banda, en un 18,1 % dels casos s'han trobat grups de treball, com l'Espai de Trobada del Districte 3 de Sabadell i, finalment, els òrgans de coordinació/xarxes, relacionats fonamentalment amb temes de salut i inclusió social, com ara la Comissió d'Igualtat de Torrelles de Llobregat.

Si bé predominen els processos de consulta i decisió, molts components vinculats a aquestes funcions continuen sent poc utilitzats.

El 47 % dels processos de les plataformes de participació tenen com a objectiu la consulta ciutadana. Els segueixen, amb un 33 %, els processos de decisió, en els quals la decisió està realment en mans dels participants amb el compromís de l'ajuntament d'executar les decisions aprovades, com en el cas dels pressupostos participatius. Tanmateix, els components per fer comentaris deliberatius, enquestes o prioritjació de propostes no arriben al 10 %. Els components més utilitzats són les pàgines informatives (38 %), la recollida de propostes (21 %) i les trobades (13 %), en els espais previstos per als processos de participació.

En el cas dels espais per als òrgans de participació, tot i la gran configuració de les funcions disponibles per a aquest espai, com podrien ser els debats, la recollida de propostes o l'enquesta, la pàgina informativa és el component més utilitzat, arribant gairebé al 60 % dels components utilitzats.

Les plataformes han prioritzat la participació individual per sobre de l'organitzada.

Mentre que els espais de participació presencials més estables i formals normalment estan dominats per entitats i organitzacions ciutadanes, els processos de participació de les plataformes digitals fins ara s'han dirigit principalment a la participació de la població en general, sent una potent eina per poder arribar als processos a la ciutadania no organitzada. Tanmateix, una possible línia de treball podria ser incorporar espais dedicats específicament al teixit associatiu dins les plataformes, ja que aquest continua sent en gran mesura la forma més estesa de participació ciutadana.

Tot i que els espais de participació de les plataformes poden estar impulsats des de diferents actors, els ajuntaments han estat majoritàriament els grups promotors (90 % en el cas dels processos i 70 % en els òrgans). El percentatge restant se l'emporten col·lectius ciutadans, associacions de veïns, comissions de treball, consells de barri, o consells escolars municipals, com en el cas de Sant Cugat del Vallès.

La potencialitat de les plataformes, tant en relació amb els components com en aspectes sobre la transparència i dades obertes, és superior a l'ús que se'n fa.

Com s'ha esmentat, dins de cada espai de participació es poden habilitar diferents components, permetent així una gran configuració de les funcions disponibles. No obstant això, les pàgines informatives són el component que s'utilitza de forma majoritària, tant en el cas dels processos com en els òrgans.

El grau de transparència i de dades obertes de la plataforma és més gran en els municipis més petits i està vinculat a la institucionalització de la participació a l'ajuntament mateix. Tot i així, encara hi ha un 19,1 % de plataformes que no hi tenen publicades les estadístiques i dades obertes. En aquest sentit, també cal recalcar la baixa activació del component de «seguiment de resultats» a les plataformes, en el qual s'ofereix un resum del grau d'implementació de les propostes recollides en un espai de participació. En el cas dels processos, representa tan sols un 4,5 % dels components, i en el cas dels òrgans no arriba al 2 %.

Igualment, algunes opcions que atorguen major usabilitat a la plataforma com ara l'opció multilingüe i l'activació de la pàgina «d'ajuda», on s'inclou informació general sobre la plataforma, no estan totalment utilitzades per la totalitat de les plataformes.

A banda dels ajuntaments, el Consell Comarcal del Berguedà i les EMD de Bellaterra, Sant Miquel de Balenyà i Valldoreix lideren la participació digital a la província de Barcelona.

El Consell Comarcal del Berguedà ha posat en marxa un procés per elaborar l'Estratègia Berguedana Horitzó 2030, i en el cas de Sant Miquel de Balenyà, s'han impulsat els pressupostos participatius. Aquesta última és, de fet, l'entitat que més persones té registrades actualment a la seva plataforma digital de participació, un total de 110.

Cal ressaltar també que, tot i que l'EMD Valldoreix no ha publicat cap procés a la plataforma, és l'entitat amb un major índex d'activitat, ja que té quatre òrgans de participació a la plataforma: el Consell d'ensenyament, el Consell de medi ambient, el Consell de mobilitat i la Comissió de seguiment dels pressupostos participatius, tots quatre òrgans assessors/consultius.

7. Bibliografia

- ARAGÓN, P., KALTENBRUNNER, A., CALLEJA-LÓPEZ, A., PEREIRA, A., MONTERDE, A., BARANDIARAN, X. E., & GÓMEZ, V. (2017). Deliberative Platform Design: The case study of the online discussions in Decidim Barcelona. ArXiv, 1–11.
- BARANDIARAN, X., CALLEJA-LÓPEZ, A., MONTERDE, A., ARAGÓN, P., LINARES, J., ROMERO, C. i PEREIRA, A. (2017). «Decidim: redes políticas y tecnopolíticas para la democracia participativa», *Recerca. Revista de Pensament i Anàlisi*, 21, 137-150. <<https://doi.org/10.6035/Recerca.2017.21.8>>
- BORGE, R., BALCELLS, J. i PADRÓ-SOLANET, A. (2019). «A model for the analysis of online citizen deliberation: Barcelona case study», *International Journal of Communication*, 13, 5671-5695.
- BORGE, R. i SANTAMARINA, E. (2016). «From Protest to Political Parties: online deliberation in new parties in Spain», *Medijske Studije*, 7(14), 104-122. <<https://doi.org/10.20901/ms.7.14.8>>
- CHRISTENSEN, H. S. (2021). «A conjoint experiment of how design features affect evaluations of participatory platforms», *Government Information Quarterly*, 38 (1) <<https://doi.org/10.1016/j.giq.2020.101538>>.
- FALCO, E. i KLEINHANS, R. (2018). «Beyond technology: Identifying local government challenges for using digital platforms for citizen engagement», *International Journal of Information Management*, 40, 17-20.
- FUNDACIÓ CARLES PI i SUNYER (2020). Infografia Panel de Participació Ciutadana 2020. Disponible a: <<https://pisunyer.org/panel-de-politiques-publicques-locales/projectes/participacio-ciutadana/2020>>
- GARCÍA-RAYADO, J., ROYO, S. i PINA, V. (2020). «Decide Madrid: A Critical Analysis of an Award-Winning e-Participation Initiative, Sustainability», 12, 1674.
- PEÑA-LÓPEZ, I. (2017). *Citizen participation and the rise of the Open Source City in Spain*, IT for Change.
- PEÑA-LÓPEZ, I. (2019). *Convirtiendo participación en soberanía: el caso de decidim.barcelona*, (vol. 53). Barcelona: Huygens.
- SERRA, R. (2019). La gestión de la brecha digital en los procesos de participación ciudadana. Análisis de los ayuntamientos catalanes que han adoptado la plataforma Decidim. Universitat Oberta de Catalunya. Recuperat de <<http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/handle/10609/91386>>.
- SØRENSEN, E. i TORFING, J. (2019). «Towards Robust Hybrid Democracy in Scandinavian Municipalities?», *Scandinavian Political Studies*, 42(1), 25-49. <<https://doi.org/10.1111/1467-9477.12134>>
- STEINBACH, M., WILKER, N. i SCHÖTTLE, S. (2019). «E-participation on the local level – A census survey approach for researching its implementation», *Journal of Information Technology & Politics*. <<https://doi.org/10.1080/19331681.2019.1676361>>
- STROUD, N. J. (2010). «Polarization and partisan selective exposure», *Journal of Communication*, 60(3), 556-576. <<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2010.01497.x>>

8. Annexos

Taula 17. Persones assistents al grup focal

Ajuntaments	Representants	
	Nom	Cognoms
Begues	Esther	Rufas
Castellbisbal	Judit	Jiménez
Castelldefels	Rut	Bill
Granollers	Manel	Olano
Martorelles	Mar	Segura Hidalgo
Olesa de Montserrat	Montse	Muñoz
Prat de Llobregat, El	Elida	Roca
Sant Feliu de Llobregat	Berta	Cendrós
Sant Vicenç dels Horts	Laura	Celada
Viladecans	Joan	Bassolas

Font: elaboració pròpia.

Dimensions		Descripció de la dimensió	Variables	Descripció de la variable	Municipis de la província analitzats	Font
Dades generals del municipi	Municipi	Nom de l'entitat local bàsica de l'organització territorial on es desenvolupa la plataforma digital de participació.			Tots	Pàgina web plataforma
	Població	Nombre total de persones censades al municipi. Els municipis seran classificats de la manera següent: 1) municipis amb més de 50.000 habitants; 2) municipis entre 10.001 i 50.000 habitants; 3) municipis entre 5.001 i 10.000 habitants; 4) municipis fins a 5.000 hab.			Tots	IDESCAT
						Tots
	Nivell d'instrucció	De la població de 16 anys i més, diferenciant entre població: i) Sense titulació, ii) Primer grau, iii) Segon grau, iv) Ensenyament universitari.			Tots	IDESCAT
	Índex d'envelliment	Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.			Tots	Programa Hermes
	Institucionalització de la participació			Reglament de participació	Existència de reglament de participació al municipi	Tots
			Equip tècnic de participació	Existència d'un equip tècnic de participació a l'ajuntament	Tots	Observatori Govern Local, Fundació Pi i Sunyer
			Pressupost municipal destinat a participació/ habitant	Fons econòmic destinat a participació ciutadana per habitant	Tots	Portal Transparència Catalunya de la Generalitat de Catalunya
			Finançament rebut de la DIBA dedicat a la participació ciutadana	Existència d'un fons de finançament des de la DIBA (via subvencions específiques o convenis) dedicat a l'àmbit de la participació ciutadana	Tots	DIBA
Dades generals de la plataforma	Títol	Paraula o grup de paraules que designen la plataforma			Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
	Data de publicació	Any en què s'obre la plataforma al públic			Només municipis amb plataforma	DIBA
	Data del primer procés	Any en què s'inicia el primer procés a la plataforma			Només municipis amb plataforma	Colectic/Plataforma
	Font d'informació	Enllaç de la plataforma			Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
	Participants	Nombre de persones registrades			Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma/DIBA
Espais de participació	Processos	Les accions de participació dintre d'un procés de participació (que poden estar esglaonats en fases) amb una data d'inici i finalització marcada en el temps.	Actiu	Nombre de processos actius	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Finalitzat	Nombre de processos finalitzats	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Tipus de procés	Només digital o híbrid	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Publicitat del procés	Públic o privat	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Grup promotor	És fruit d'una iniciativa ciutadana o de l'ajuntament?	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma

Dimensions	Descripció de la dimensió	Variables	Descripció de la variable	Municipis de la província analitzats	Font
		Nivell de participació	<p>Informació: aquells en els quals es presenten dades únicament a títol informatiu.</p> <p>Consulta: es preveu un espai per debatre i reflexionar sobre la temàtica corresponent.</p> <p>Col·laboració: hi ha mecanismes per influir en la presa de decisions (votació, creació de comissions de treball). És a dir, és deliberatiu, però no hi ha participació activa en la decisió.</p> <p>Decisió: la decisió està en mans dels participants amb el compromís de l'ajuntament d'executar el que es decideixi (per exemple, els pressupostos participatius).</p>	<p>Només municipis amb plataforma</p> <p>Només municipis amb plataforma</p> <p>Només municipis amb plataforma</p> <p>Només municipis amb plataforma</p>	Elaboració pròpia, a partir de la pàgina web plataforma
		Temàtica/sectors abordats	Pressupostos participatius; Governança i institucionalitat; Economia, comerç i turisme; salut i inclusió social; Espai públic, urbanisme; Habitatge; Transport i mobilitat; Socioeducatiu, cultural, esport; Medi ambient; Planificació urbana i planejament urbanístic; Altres.	Només municipis amb plataforma	Elaboració pròpia a partir de la pàgina web plataforma
	Components del procés	Blog	<p>Nombre d'entrades publicades (només a les persones que administren), un seguit de notícies en ordre cronològic, amb l'objectiu de mantenir al dia la ciutadania sobre una temàtica o acció concreta. Es poden penjar textos però també vídeos.</p>	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Comentaris deliberatius	Activació de comentaris sobre alguns components (Debats, Propostes, Pressupostos, Seguiment, Blog, Trobades) del procés i permeten la publicació de comentaris sobre aquests, podent-se valorar (a favor o en contra) generant així un espai de deliberació.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Debats	Activació de debats sobre preguntes o temes específics definits per administradors/res o participants.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Enquestes	Activació d'enquestes per recollir de manera anònima i unipersonal valoracions concretes a partir de preguntes obertes, caselles de selecció múltiple o úniques, i prioritització d'opcions.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Pàgines informatives	Activació de pàgina estàtica d'informació sobre el procés de participació que s'hagi habilitat.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Recollida de propostes	Activació de recollida de propostes segons la temàtica definida.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Priorització de propostes	Activació de la prioritització de propostes: distribuir el seu suport (un o més) entre les propostes recollides o publicades.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Priorització de projectes pressupostats	Activació de la prioritització de projectes pressupostats a través de la lògica de la cistella de la compra.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma

Dimensions	Descripció de la dimensió	Variables	Descripció de la variable	Municipis de la província analitzats	Font
		Seguiment de resultats	Ofereix un resum bastant visual del grau d'implementació de les propostes recollides i validades en un espai de participació.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Sorteig	Activació de sorteig que permet escollir de manera aleatòria i transparent entre diferents propostes, candidatures, temàtiques, etc.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Textos participatius	Existència de document o text complet format per diferents paràgrafs (propostes) que es poden valorar, comentar i esmenar per la ciutadania.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Trobades	Convocatòria de trobades presencials o virtuals, publicació dels punts de l'ordre del dia i serveis vinculats, així com la gestió d'inscripcions a cada trobada. També permet publicar l'acta posterior de la reunió i la gravació en vídeo de la trobada. Avui en dia es poden visualitzar trobades en <i>streaming</i> amb eines telemàtiques (Jit-si, Zoom..., però no es pot entrar des del Decidim), només per veure la sessió i canalitzar preguntes en directe.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
Òrgans	Vessant digital dels espais de participació estables del municipi.	Actiu	Nombre d'òrgans actius	Només municipis amb plataforma	Colectic/Pàgina web plataforma
		Finalitzat	Nombre d'òrgans finalitzats	Només municipis amb plataforma	Colectic/Pàgina web plataforma
		Tipus d'òrgans	Assessor-consultiu: els que tenen una funció de consulta i assessorament a/per a altres òrgans/ens.	Només municipis amb plataforma	Elaboració pròpia, a partir de la pàgina web plataforma
		Grups de treball: integrats per persones que, per interessos creuats en temes/sectors específics, interaccionen amb altres membres, en un espai de debat, reflexió i investigació, per trobar criteris compartits.	Només municipis amb plataforma		
		Coordinació/xarxes: amb la finalitat de fomentar un espai de coordinació entre diferents entitats o actors; i altres.	Només municipis amb plataforma		
	Temàtica/sectors abordats	Pressupostos participatius; Governança i institucionalitat; Economia, comerç i turisme; salut i inclusió social; Espai públic, urbanisme; Habitatge; Transport i mobilitat; Socioeducatiu, cultural, esport; Medi ambient; Territori; Etapes vitals; Grups de dones; Polítiques de ciutat; Altres.	Només municipis amb plataforma	Elaboració pròpia a partir de la pàgina web plataforma	
	Components	Blog	Nombre d'entrades publicades (només a les persones que administren), un seguit de notícies en ordre cronològic, amb l'objectiu de mantenir al dia la ciutadania sobre una temàtica o acció concreta. Es poden penjar textos i també vídeos.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma

Dimensions	Descripció de la dimensió	Variables	Descripció de la variable	Municipis de la província analitzats	Font
		Comentaris deliberatius	Activació de comentaris sobre alguns components (Debats, Propostes, Pressupostos, Seguiment, Blog, Trobades) del procés i permeten la publicació de comentaris sobre aquests, podent-se valorar (a favor o en contra) generant així un espai de deliberació.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Debats	Activació de debats sobre preguntes o temes específics definits per administradors/res o participants.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Enquestes	Activació d'enquestes per recollir de manera anònima i unipersonal valoracions concretes a partir de preguntes obertes, caselles de selecció múltiple o úniques, i prioritització d'opcions.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Pàgines informatives	Activació de pàgina estàtica d'informació sobre el procés de participació que s'hagi habilitat.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Recollida de propostes	Activació de recollida de propostes segons la temàtica definida.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Priorització de propostes	Activació de la prioritització de propostes: distribuir el seu suport (un o més) entre les propostes recollides o publicades.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Priorització de projectes pressupostats	Activació de la prioritització de projectes pressupostats a través de la lògica de la cistella de la compra.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Seguiment de resultats	Ofereix un resum bastant visual del grau d'implementació de les propostes recollides i validades en un espai de participació.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Sorteig	Activació de sorteig que permet escollir de manera aleatòria i transparent entre diferents propostes, candidatures, temàtiques, etc.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Textos participatius	Existència de document o text complet format per diferents paràgrafs (propostes) que es poden valorar, comentar i esmenar per la ciutadania.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
		Trobades	Convocatòria de trobades presencials o virtuals, publicació dels punts de l'ordre del dia i serveis vinculats, així com la gestió d'inscripcions a cada trobada. També permet publicar l'acta posterior de la reunió i la gravació en vídeo de la trobada. Avui en dia es poden visualitzar trobades en <i>streaming</i> amb eines telemàtiques (Jit-si, Zoom..., però no es pot entrar des del Decidim), només per veure la sessió i canalitzar preguntes en directe.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma

Dimensions		Descripció de la dimensió	Variables	Descripció de la variable	Municipis de la província analitzats	Font
	Consultes	Les consultes són l'espai que permet formular una pregunta clara i directa a la ciutadania. Arribada la data, la consulta permet votar i mostrar els resultats de la votació.	Actiu	Nombre de consultes actives	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
Funcionalitats generals	Usabilitat	El disseny de les funcions de les plataformes és important també a l'hora de garantir l'èxit de la plataforma (Christensen, 2021).	Moderació dels debats	Hi ha una persona encarregada de moderar els debats a la plataforma.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Espais per a la participació organitzada	Existència d'espais per a la participació organitzada (associacions, entitats...).	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Multilingüe	Possibilitat de publicar tota la informació en més d'una llengüa.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Accessibilitat	Inclusió d'informació general sobre la plataforma, i de les preguntes freqüents (FAQ) (què és Decidim?, com hi puc participar?, com creo el meu compte?, quins són els processos participatius?, etc.), i aspectes relacionats amb l'accessibilitat de la plataforma.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Anonimat	Possibilitat de participar de forma anònima.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
Transparència i dades obertes	La plataforma fomenta la rendició de comptes, el control sobre l'acció de govern local, afavoreix la participació i la implicació de la ciutadania en la presa de decisions. Les dades produïdes es posen a disposició de la ciutadania perquè puguin ser utilitzades lliurement.		Estadístiques i dades obertes	Mètriques generals de la plataforma i mètriques segmentades per a cada procés de participació. Aquestes dades són de lliure descàrrega en format obert i recullen les dades dels últims dos mesos.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma
			Feedback dels processos	Informació sobre el progrés/avenç dels processos aprovats.	Només municipis amb plataforma	Pàgina web plataforma

Índex de gràfics, mapes i taules

Índex de gràfics

G1.	Existència de plataforma segons població dels municipis	14
G2.	Distribució dels municipis amb plataformes a la província de Barcelona	14
G3.	Evolució del nombre de concessions de plataformes de la DIBA, 2018-2021.	22
G4.	Evolució del nombre de concessions de les plataformes de la DIBA, en funció de la mida de la població	22
G5.	Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes. 2017-2021	23
G6.	Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, en funció de la mida de la població	23
G7.	Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, segons equip tècnic de participació	24
G8.	Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	25
G9.	Evolució del nombre de primers processos en el conjunt de les plataformes, segons suport econòmic de la DIBA en participació	26
G10.	Components activats dels processos de participació de les plataformes	29
G11.	Components activats dels òrgans de participació de les plataformes....	30
G12.	Tipus de processos de les plataformes.	32
G13.	Modalitat dels processos de participació de les plataformes	32
G14.	Modalitat dels processos de participació de les plataformes, segons si han finalitzat o estan actius	33
G15.	Grau de participació en els processos de participació de les plataformes	34
G16.	Temàtiques dels processos de participació de caire decisiu	35
G17.	Temàtiques dels processos de participació de caire consultiu	36
G18.	Temàtiques dels processos de participació de caire col·laboratiu	36
G19.	Temàtiques dels processos de participació de caire informatiu	37
G20.	Tipus d'òrgans de participació de les plataformes	38
G21.	Tipus d'òrgans assessors/consultius	38
G22.	Temàtiques dels òrgans assessors consultius	40
G23.	Temàtiques dels òrgans grup de treball	40

G24.	Temàtiques dels òrgans de coordinació/xarxes	41
G25.	Distribució de l'indicador d'activitat entre els municipis amb plataforma, segons la població del territori	42
G26.	Distribució de l'indicador d'activitat entre els municipis amb plataforma, segons el nombre de persones registrades a les plataformes	42
G27.	Distribució de l'indicador d'activitat entre els municipis amb plataforma, segons la despesa en participació (€/hab.)	43
G28.	Distribució dels registrats/des a la plataforma, en funció de la mida de la població	45
G29.	Distribució dels registrats/des a la plataforma, en funció del percentatge de població amb instrucció universitària	45
G30.	Distribució dels registrats/des a la plataforma, en funció de l'índex d'envelliment	46
G31.	Distribució de l'indicador d'activitat, en funció de l'indicador d'usabilitat.	48
G32.	Distribució del nombre de persones registrades, en funció de l'indicador d'usabilitat	48

Índex de mapes

M1.	Distribució de les plataformes de participació a la província de Barcelona, en relació amb l'existència i activitat	16
-----	---	----

Índex de taules

T1.	Existència de plataforma segons tipus d'entitat	13
T2.	Plataformes actives en relació amb les publicades (%), segons població de les entitats.	15
T3.	Municipis amb plataformes desplegades (%) segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació, i mida poblacional	17
T4.	Municipis amb plataformes desplegades (%) segons equip tècnic de participació, i mida poblacional	17
T5.	Municipis amb plataformes desplegades (%) segons suport econòmic de la DIBA en participació, i mida poblacional.	18
T6.	Municipis amb plataformes desplegades segons despesa per habitant en participació (%), i mida poblacional.	18
T7.	Perfils de municipis en funció de la política de participació i l'existència i ús d'una plataforma digital de participació.	20
T8.	Evolució del nombre de concessions de les plataformes de la DIBA (%), segons equip tècnic de participació	24
T9.	Evolució de les concessions de les plataformes de la DIBA (%), segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació	25
T10.	Evolució de les concessions de les plataformes de la DIBA (%), segons suport econòmic de la DIBA en participació.	26

T11.	Temàtiques dels processos de participació de les plataformes.	34
T12.	Temàtiques dels òrgans de participació de les plataformes	39
T13.	Nivell d'usabilitat de les plataformes, segons mida del municipi	47
T14.	Distribució de l'activació de les estadístiques i dades obertes a les plataformes (%), segons mida poblacional	49
T15.	Distribució de les estadístiques i dades obertes (%), segons regulació dels mecanismes de participació en el reglament de participació.	49
T16.	Distribució de les estadístiques i dades obertes (%), segons equip tècnic de participació	50
T17.	Persones assistents al grup focal	59

Altres publicacions de la sèrie Administració Local

Eines

- 1 L'estratègia d'internacionalització del món local de la demarcació de Barcelona
- 2 Xarxes d'ambaixadors: una eina de promoció de les ciutats
- 3 Guia de bones pràctiques per a una contractació pública socialment responsable
- 4 Els municipis petits: la resposta als reptes del segle XXI
- 5 Guia de cooperació descentralitzada per a càrrecs electes
- 6 Guia per l'avaluació de l'acció internacional dels governs locals

---

Estudis

- 1 La cooperació al desenvolupament dels municipis petits i mitjans de la província de Barcelona: condicionants, reptes i oportunitats
- 2 Integració de criteris per a l'avaluació de l'impacte sobre la salut en l'avaluació ambiental estratègica
- 3 Guia per incorporar la perspectiva de salut en els plans d'ordenació urbanística municipal